gemeente
Barneveld

mensen voorop

beleidsplan sociaal domein

december 2018

Voorwoord

Dit plan gaat niet over regels.
Wet- en regelgeving is weliswaar nodig om het maatschappelijk verkeer in goede banen te leiden maar het gaat in het sociaal domein niet primair om de uitvoering van (onder andere) de Jeugdwet, de Wet maatschappelijke ondersteuning 2015 en de Participatiewet.

Dit plan gaat niet over geld.
Natuurlijk zijn er middelen nodig om acties te ondernemen en daarmee doelen te bereiken. Maar wat het budgettair kader is en wat het aan investeringen kost, is te vinden in de Programma-begroting en de Jaarverslaggeving die jaarlijks door de gemeenteraad worden vastgesteld (en dan specifiek voor het sociaal domein: Programma 1, Participatie & Ondersteuning).

Dit plan gaat ook niet over ‘grijs & groen’.
Stenen en dergelijke zijn nodig voor het bouwen van woningen, scholen en theaters en flora en fauna dragen bij aan het welbevinden van mensen. Het gaat in het sociaal domein echter niet over het aanleggen of het in stand houden ervan voor mensen, maar vooral over wat er in die gebouwen en in de leefomgeving gebeurt, met mensen.

Dit plan gaat over mensen.
Het inmiddels ingeburgerde motto ‘Zelf-Samen-Gemeente’ houdt voor het sociaal domein in: ‘Mensen Voorop’. Mensen als individu en met elkaar, als gemeenschap. Over ontwikkeling en over meedoen.

Dit plan beschrijft met welke activiteiten de gemeente Barneveld hieraan, in aanvulling en ondersteunend, wil bijdragen. Met elkaar.

inhoud

Voorwoord

1 Inleiding

2 Beleidskader

2.1 Visie en uitgangspunten sociaal domein
2.2 Beleidsdoelen en –indicatoren sociaal domein
2.3 Beleidsthema's sociaal domein
2.4 Verbinding sociaal domein - leefomgeving

3 Beleidsthema's uitgewerkt voor 2019/2020

Groeien naar zelfstandigheid

3.1 Bevordering cultuureducatie
3.2 Bevordering bewegen en een gezonde leefstijl
3.3 Jeugd- en jongerenwerk
3.4 Bevordering participatie jeugdigen in gezinnen met een kleine beurs
3.5 Ondersteuning jonge mantelzorgers
3.6 Preventieve jeugdgezondheidszorg
3.7 Kwaliteitstoezicht kinderopvang
3.8 Opvoed- en opgroeiondersteuning
3.9 Tegengaan kindermishandeling
3.10 Versterken samenwerking met onderwijs
3.11 Overgang van onderwijs naar arbeidsmarkt
3.12 Tegengaan taalachterstand bij jeugdigen
3.13 Zorg in en om de school
3.14 Uitvoeren van de leerplicht
3.15 Tegengaan voortijdig schoolverlaten
3.16 Leerlingenvervoer
3.17 Bieden van specialistische vangnetvoorzieningen voor kinderen en jongeren

Meedoen naar vermogen

3.18 Bevordering cultuurparticipatie
3.19 Beweeg- en sportstimulering
3.20 Buurtopbouwwerk
3.21 Welzijnswerk voor inwoners met een beperkte zelfredzaamheid
3.22 Bevordering vrijwilligerswerk
3.23 Cliëntondersteuning
3.24 Volwasseneducatie
3.25 Begeleid inburgeren
3.26 Tegengaan huiselijk geweld

3.27 Maatschappelijk Werk
3.28 Maatschappelijke opvang
3.29 Tegengaan problematische schulden
3.30 Arbeidsmarktbeleid en stimuleren samenwerking met ondernemers
3.31 Bijstandverlening en re-integratie
3.32 Verstrekken Wmo-vangnetvoorzieningen
3.33 Bijzondere bijstand en minimaregelingen

Samen oud worden

3.34 Sociaal-cultureel werk ouderen
3.35 Aanpak laaggeletterdheid
3.36 Senioren informatiepunt
3.37 Steunpunt Mantelzorg
3.38 Hulp door vrijwilligers
3.39 Maaltijd aan Huis
3.40 Huishoudelijke Hulp
3.41 Wmo-vangnetvoorzieningen

4 Bijlagen

I Financieel overzicht
II Overzicht ingetrokken beleidsnota's
III Stand van zaken n.a.v. de ratificatie van het VN verdrag inzake de rechten van personen met een handicap
IV Kernwaarden voor een gezonde leefomgeving
V Projectplan vroegsignalering schulden

1 Inleiding

Het Beleidsplan Sociaal Domein is een uitwerking van de koers en de opgaven voor het sociaal domein die in de Strategische Visie Barneveld 2030 zijn benoemd. Parallel aan de totstandkoming van het Beleidsplan Sociaal Domein loopt het (majeure) traject naar een Integrale Omgevingsvisie. Waar de Integrale Omgevingsvisie zich richt op de omgeving waarin mensen leven, richt het Beleidsplan Sociaal Domein zich op de mensen zelf.

Het gaat in het sociaal domein om (het groeien naar) zelf- & samenredzaamheid en om (kunnen) meedoen. Dit is dus niet beperkt tot jeugdhulp, maatschappelijke ondersteuning en bijstand & re-integratie. Ook voor- en vroegschoolse educatie, sporten & bewegen, schuldhulpverlening en culturele activiteiten behoren tot het sociaal domein. Door alle activiteiten in het sociaal domein mee te nemen in dit beleidsplan ontstaat er meer integraliteit en kunnen maatschappelijke opgaven beter worden gerealiseerd.

Het Beleidsplan Sociaal Domein is één compleet document, waarin zowel de kaders (geldend voor onbepaalde tijd) als de invulling daarvan (uitgewerkt voor 2019/2020) zijn opgenomen.

Op basis van de door de gemeenteraad vastgestelde startnotitie ‘Naar één Beleidsplan Sociaal Domein’ zal Programma 1, Participatie en Ondersteuning het jaarlijkse uitvoeringprogramma voor het sociaal domein zijn.

De uitvoering van het beleid in het sociaal domein kan hierdoor via de maandrapportages en de Jaarverslaglegging op overzichtelijke wijze gemonitord worden. Door middel van de Kadernota en de Programmabegroting kan het beleid in het sociaal domein steeds geëvalueerd en indien nodig bijgesteld worden. Op deze manier is ook inzichtelijk wat de bijbehorende financiële baten en lasten zijn (voor een globaal overzicht, zie bijlage I).

Financiële, organisatorische èn inhoudelijke risico’s worden halfjaarlijks systematisch geïnventariseerd en gekwantificeerd (risicomanagement). Naast cijfermatige informatie willen wij meer ruimte geven aan kwalitatieve, meer verhalende, verantwoording door middel van een jaarlijkse ‘verteldag’. Want het sociaal domein gaat over mensen en mensen zijn niet in cijfers te vangen.

Dit beleidsplan vervangt alle huidige (en soms verouderde) beleidskaders en -plannen in het sociaal domein. Bestaande verordeningen en nadere regels in het sociaal domein, die meer uitvoeringsgericht dan beleidsmatig van aard zijn, blijven bestaan. Zie hiervoor bijlage II.

Leeswijzer

	Groeien naar zelfstandigheid	Meedoen naar vermogen	Samen oud worden
Beleids-kader	We willen dat alle kinderen en jongeren in de gemeente Barneveld gezond en veilig opgroeien en zich ontwikkelen tot zo zelfstandig mogelijke burgers.	We willen dat inwoners van de gemeente Barneveld zoveel mogelijk naar vermogen mee-doen, in de samenleving en - meer specifiek - meedoen op de arbeidsmarkt.	We willen dat ouderen en hun naasten kwaliteit van leven blijven ervaren.
	Kernwaarden voor een gezonde leefomgeving		
Beleids-thema's zelf & samen	Bevordering cultuureducatie Bevordering bewegen en ge-zonde leefstijl Jeugd en jongerenwerk Bevordering participatie in ge-zinnen met een kleine beurs Ondersteuning jonge mantel-zorgers Preventieve jeugdgezondheids-zorg Kwaliteitstoezicht kinderopvang Opvoed- en opgroeiondersteu-ning Tegengaan kindermishandeling Versterken samenwerking met het onderwijs Overgang van onderwijs naar arbeidsmarkt Tegengaan taalachterstand bij jeugdigen Zorg in en om de school Uitvoeren van de leerplicht Tegengaan vroegtijdig school-verlaten Leerlingenvervoer	Bevordering cultuurparticipatie Beweeg en sportstimulering Buurtopbouwwerk Welzijnswerk voor inwoners met een beperkte zelfredzaamheid Bevordering vrijwilligerswerk Clientondersteuning Volwasseneducatie Begeleid inburgeren Tegengaan huiselijk geweld Maatschappelijk werk Maatschappelijke opvang Tegengaan problematische schulden Arbeidsmarktbeleid en sti-muleren samenwerking met ondernemers	Sociaal-cultureel werk ouderen Aanpak laaggeletterdheid Senioren informatiepunt Steunpunt mantelzorg Hulp door vrijwilligers Maaltijd aan Huis Huishoudelijke Hulp
gemeente	Bieden van specialistische vangnetvoorzieningen voor kinderen en jongeren	Bijstandverlening en re-integratie Verstrekken Wmo-vangnetvoorzieningen Bijzondere bijstand en minimaregelingen	Verstrekken Wmo-vangnetvoorzieningen

2 Beleidskader

2.1 Visie en uitgangspunten voor het sociaal domein

We streven naar een samenleving waarin iedere inwoner naar vermogen meedoet, waarin mensen zich met elkaar verbonden weten en samen redzaam zijn. En we zorgen voor een professioneel vangnet. Eigen verantwoordelijkheid en samenredzaamheid van inwoners staan hierbij voorop. Zo nodig draagt de gemeente zorg voor een vangnet van ondersteunende voorzieningen (zelf-samen-gemeente)

Hierbij willen wij de volgende acht uitgangspunten hanteren:

1. We sluiten aan op initiatieven en de eigen kracht van inwoners
2. We werken met elkaar en integraal
3. We spelen in op wat er nodig is
4. We werken (be)doel(ings)gericht
5. We bieden waar nodig maatwerk
6. We geven deskundigen handelingsruimte
7. We doen zo veel mogelijk lokaal, dichtbij mensen
8. We houden rekening met de identiteit van inwoners

Deze uitgangspunten zijn leidend voor de uitvoeringspraktijk in het sociaal domein.

2.2 Beleidsdoelen en -indicatoren voor het sociaal domein

Groeien naar zelfstandigheid

“We willen dat alle kinderen en jongeren in de gemeente Barneveld gezond en veilig opgroeien en zich ontwikkelen tot zo zelfstandig mogelijke burgers.”

Hiervoor zijn natuurlijk in de eerste plaats ouders/verzorgers van de kinderen en jongeren verantwoordelijk. Maar ‘it takes a village to raise a child’. Het is belangrijk om kinderen en jongeren hun talenten te laten ontdekken en te helpen ontplooien. Dat is goed voor de kinderen en jongeren zelf en voor een sociale en vitale samenleving. Om ervoor te zorgen dat kinderen en jongeren zich zo goed mogelijk kunnen ontwikkelen en kunnen groeien naar zelfstandigheid, is de pedagogische kwaliteit van de omgeving essentieel. Daarin spelen niet alleen ouders een belangrijke rol, maar ook medeopvoeders zoals bij kinderopvang en school, (kerkelijk) jeugd- en jongerenwerk, cultuurmakers en sportverenigingen.

In de gemeente Barneveld wonen verhoudingsgewijs veel kinderen en jongeren. Ouders ervaren de gezondheid van hun kind als goed. Het overgrote deel van de tieners ervaart hun gezondheid ook als goed en ze zijn positief over de toekomst en tevreden met hun leven.
Er ligt bij kinderen en jongeren dus een prachtige basis voor zelfredzaamheid. Toch zijn er ook jeugdigen voor wie gezond en veilig opgroeien niet zo vanzelfsprekend is. Psychosociale problemen binnen een gezin, bijvoorbeeld door schulden, kunnen hierbij een rol spelen.
Indicator: het percentage kinderen van 0 tot 18 jaar met kans op armoede in de gemeente Barneveld (nulmeting: gemeente Barneveld 6,5%, Nederland 13%)

Investeren in preventie levert op de lange termijn gezondheids- en financiële winst op, voor zowel het individu als de maatschappij. Het is dus belangrijk om problemen bij kinderen en binnen het gezin tijdig te signaleren, zodat onder andere mishandeling ‘achter de voordeur’ kan worden aangepakt. Op school kunnen kinderen de nodige kennis en vaardigheden opdoen om hun zelfredzaamheid te vergroten. Intensievere samenwerking en afstemming met het onderwijs (en natuurlijk ouders) is dan ook essentieel.
Indicator: het percentage voortijdige schoolverlaters in de gemeente Barneveld (nulmeting: gemeente Barneveld 1,6%, Nederland 2,0%)

Maatschappelijke en sociale knelpunten die een negatieve invloed hebben op de ontwikkeling van een kind pakken wij met urgentie aan . Denk bijvoorbeeld aan de negatieve gevolgen van (v)echtscheidingen op kinderen. Ouders en kinderen kunnen in de gemeente Barneveld rekenen op laagdrempelige hulp en ondersteuning, uitgaande van hun eigen kracht en hun sociale netwerk. Ons Centrum voor Jeugd en Gezin (CJG) Barneveld speelt hierbij een belangrijke rol. Uitdaging is om de gehele doelgroep te bereiken met het aanbod.

Soms is de ervaren problematiek voor jeugdigen en/of hun ouders zo ernstig of specifiek dat intensievere, langdurende of specialistische ondersteuning nodig is. Voor die kinderen en jongeren en/of ouders die dat nodig hebben, biedt de gemeente een vangnet aan voorzieningen voor professionele, specialistische jeugdhulp. Opname in een residentiële jeugdhulpinstelling willen we hierbij zo veel mogelijk voorkomen.
Indicator: het percentage jongeren met jeugdhulp met verblijf (nulmeting: gemeente Barneveld 1,7%, Nederland 1,4%)

Groeien naar zelfstandigheid betekent ook zelf in je eigen levensonderhoud kunnen voorzien. Binnen de arbeidsmarktregio FoodValley werken we nauw samen met het onderwijs en werkgevers in ons streven naar een lage jeugdwerkloosheid. De jeugdwerkloosheid in de gemeente Barneveld is lager dan het landelijk gemiddelde. Toch is een groeiend aantal jongeren vanuit het Voortgezet Speciaal Onderwijs en het Entree- en Praktijkonderwijs blijvend afhankelijk van onze ondersteuning (o.a. garantiebanen, loonkostensubsidie, detachering, jobcoaching) om werk te houden. Dit leidt tot een fundamentele wijziging van de gemeentelijke doelgroep en van onze dienstverlening vanuit de Participatiewet. Samen met het onderwijs begeleiden we deze jongeren van school naar werk.
Indicator: het percentage jeugdwerkloosheid in de gemeente Barneveld (nulmeting: gemeente Barneveld 0,37%, Nederland 1,52%)

Meedoen naar vermogen

“We willen dat inwoners van de gemeente Barneveld zoveel mogelijk naar vermogen en vanuit hun eigen kracht meedoen aan de samenleving en meedoen op de arbeidsmarkt.”

Mensen zijn allemaal verschillend en toch gelijkwaardig. Iedereen hoort er bij en mag en kan meedoen (‘inclusieve samenleving’), ook inwoners met een beperkte zelfredzaamheid. We streven dan ook naar een samenleving waarin mensen ervaren dat ze erbij horen en en waarbij jong en oud zich voor elkaar inzet. Dat is samenredzaamheid. Wij onderkennen dat maatschappelijke inzet onmisbaar is en een belangrijke bijdrage levert aan het functioneren van de samenleving en dat het de sociale samenhang en betrokkenheid in de gemeente Barneveld bevordert. Welzijn Barneveld heeft hierbij een stimulerende en faciliterende rol.
Indicator: de maatschappelijke inzet van inwoners van de gemeente Barneveld (nulmeting: gemeente Barneveld 46%, Nederland 41%)

Cultuur en sport in brede zin spelen een belangrijke rol bij het bevorderen van participatie: het activeert, verrijkt en verbindt mensen. Dat heeft een positieve invloed op het welzijn en welbevinden van mensen en op de samenhang in buurten, wijken en dorpen. Hierbij is extra aandacht nodig voor mensen die belemmeringen ervaren bij hun deelname aan sportieve en culturele activiteiten. Daarom trekken we graag samen op met culturele organisaties en sportverenigingen. We vinden het belangrijk dat het aanbod van deze organisaties en verenigingen vraaggericht en laagdrempelig is en dat de vrijwilligers die er werken, zo goed mogelijk worden ondersteund.

Het beheersen van de Nederlandse taal (geletterdheid) is van groot belang om volwaardig deel te kunnen nemen aan het maatschappelijk verkeer. Laaggeletterdheid kan zorgen voor

problemen binnen het gezin of op het werk en het kan een slechtere gezondheidskennis in de hand werken. 1 op de 9 inwoners van de gemeente Barneveld heeft moeite heeft met lezen, schrijven, rekenen of digitale vaardigheden. Naar schatting bestaat 65% van deze doelgroep uit inwoners waarvan Nederlands de moedertaal is.
Indicator: het percentage laaggeletterden in de gemeente Barneveld (nulmeting: gemeente Barneveld 11-13%, Nederland 11-13%)

Ook werk hebben is een belangrijke voorwaarde voor mensen om deel te kunnen nemen aan de maatschappij. Het vergroot de financiële mogelijkheden, en biedt een netwerk, structuur en mogelijkheden om je te ontplooien. We streven naar een inclusieve arbeidsmarkt waar mensen naar vermogen kunnen en mogen meedoen, waar iedereen zich veilig en geaccepteerd voelt en waar ook voor werkzoekenden met een verstandelijke of psychische beperking een werkplek is. De gemeente heeft hierin een voorbeeldfunctie en helpt de inwoners - die aangewezen zijn op onze ondersteuning - bij het vinden, verkrijgen en behouden van werk. Een bijstandsuitkering geldt als laatste vangnet.
Indicator: het aantal personen in Barneveld met een bijstandsuitkering (per 1.000 inwoners) (nulmeting: gemeente Barneveld 19,2, Nederland 41,9)

Samen oud worden

“Wij willen dat ouderen en hun naasten kwaliteit van leven blijven ervaren.”

Mensen worden steeds ouder, waarbij we gelukkig ook steeds langer vitaal blijven. Het aantal ouderen blijft de komende jaren toenemen en daarmee neemt tevens het aantal kwetsbare ouderen toe, ook in de gemeente Barneveld. Wij sluiten aan bij het landelijke manifest ‘waardig ouder worden’. Belangrijke thema’s hierbij zijn langer thuis wonen met ondersteuning en zorg nabij en het tegengaan van eenzaamheid. Elkaar ontmoeten en (samen) actief blijven is daarbij nodig. Eenzaamheid is niet zo zeer het ontbreken van sociale contacten maar betreft vooral de waardering van de sociale relaties die je hebt. Hoe betekenisvol zijn die?
Indicator: het Barneveldse eenzaamheidspercentage (nulmeting: gemeente Barneveld 39,4%, Nederland 42,9%)

Blijvende aandacht en waardering voor en ondersteuning van mantelzorgers die langdurig (onbetaald) voor hulpbehoevende naasten zorgen, is van belang. Ter voorkoming van overbelasting van mantelzorgers willen we meer ruimte bieden voor ondersteuningsvormen die aansluiten bij de behoeften van mantelzorgers, waaronder respijtopvang (vervangende zorg en ondersteuning die de mantelzorger ‘even op adem’ laat komen). Het percentage inwoners in de gemeente Barneveld dat mantelzorg geeft ligt ongeveer op het landelijk gemiddelde ligt (14 à 15%). Het percentage dat zich door het geven van mantelzorg belemmerd voelt in zijn of haar dagelijkse activiteiten, ligt beduidend lager dan landelijke gemiddelde.
Indicator: het percentage mantelzorgers met hoge belasting in de gemeente Barneveld (nulmeting: gemeente Barneveld 31%, Nederland 37%)

Om mensen zo lang mogelijk prettig en veilig zelfstandig te laten wonen is een evenwichtige inzet van informele (door vrijwilligers en naasten) hulp en formele (door professionals) hulp, zorg en ondersteuning van belang. Voor beter afgestemde, passende ondersteuning en zorg thuis is meer samenwerking nodig (en regie daarop) tussen welzijn- en zorgaanbieders, met de woningstichting en - waar mogelijk - met zorgverzekeraars. In de gemeente Barneveld wonen relatief veel kwetsbare ouderen in een zorginstelling.
Indicator: het aantal zelfstandig wonende 75-plussers in de gemeente Barneveld (per 1.000 inwoners) (nulmeting: gemeente Barneveld 910, Nederland 922)

Als indicatoren hanteren wij die van **www.waarstaatjegemeente.nl**. Voor alle indicatoren geldt dat we een verbetering ten opzichte van de nulmeting willen zien.

2.3 Beleidsthema's in het sociaal domein

Versterking van een sociale en vitale samenleving
- Bevordering cultuureducatie en -participatie
- Bevordering bewegen en een gezonde leefstijl
- Jeugd- en jongerenwerk
- Preventieve jeugdgezondheidszorg
- Kwaliteitstoezicht kinderopvang
- Opvoed- en opgroeiondersteuning
- Tegengaan kindermishandeling en huiselijk geweld
- Buurtopbouwwerk
- Sociaal-cultureel werk ouderen

Versterking van de zelfredzaamheid en participatie inwoners
- Bevordering participatie jeugdigen in gezinnen met een kleine beurs
- Ondersteuning jonge mantelzorgers
- Versterken samenwerking met onderwijs
- Overgang van onderwijs naar arbeidsmarkt
- Tegengaan taalachterstand bij jeugdigen
- Zorg in en om de school
- Uitvoeren van de leerplicht
- Tegengaan voortijdig schoolverlaten
- Leerlingenvervoer
- Welzijnswerk voor inwoners met een beperkte zelfredzaamheid
- Bevordering vrijwilligerswerk
- Cliëntondersteuning
- Volwasseneducatie
- Begeleid inburgeren
- Tegengaan huiselijk geweld
- Maatschappelijk Werk
- Maatschappelijke opvang
- Tegengaan problematische schulden
- Arbeidsmarktbeleid en stimuleren samenwerking met ondernemers
- Senioren informatiepunt
- Steunpunt Mantelzorg
- Hulp door vrijwilligers
- Maaltijd aan Huis
- Huishoudelijke Hulp

Gemeentelijk vangnet van ondersteunende voorzieningen
- Bieden van specialistische vangnetvoorzieningen voor kinderen en jongeren
- Bijstandverlening en re-integratie
- Bijzondere bijstand en minimaregelingen
- Verstrekken Wmo-vangnetvoorzieningen

In hoofdstuk 3 worden deze beleidsthema's voor 2019/2020 uitgewerkt en toegelicht. Geordend naar de volgende opgaven:

➔ **Groeien naar zelfstandigheid**
➔ **Meedoen naar vermogen**
➔ **Samen oud worden**

2.4 Verbinding tussen sociaal domein en leefomgeving

In het sociaal domein gaat het om activiteiten door en met mensen. Maar voor die activiteiten zijn vaak gebouwen, **accommodaties** en (speel)ruimte nodig die voor iedereen toegankelijk, veilig en gezond zijn. Dit geldt ook voor de **leefomgeving**. Mensen en hun doen en laten staan niet los van hun omgeving. Een goede (gebouwde) omgeving draagt bij aan de gewenste effectiviteit van de activiteiten van mensen.

Voor onderwijshuisvesting, buitensportaccommodaties en dorpshuizen zijn al kaders vastgesteld in masterplannen of in een beleidsnotitie. Voor andere accommodaties zoals buurthuizen en -kamers, binnensportaccommodaties, gebouwde ruimtes voor sport & spel of voor kunst en cultuurbeleving in buurten en wijken zal accommodatiebeleid worden opgesteld. Ten aanzien van accommodaties geldt dat de inhoud de vorm moet bepalen en dat multifunctionaliteit en duurzaamheid van belang is.

In ons woonbeleid worden mogelijkheden opgenomen voor snel beschikbare en betaalbare huisvesting voor jongvolwassenen en voor mensen met sociaal-psychiatrische problematiek waarvoor het wonen gecombineerd moet worden met begeleiding. Ten aanzien van tijdelijke zorgwoningen zoals mantelzorgwoningen is al beleid vastgesteld.

In het kader van het VN-verdrag voor gelijke rechten voor mensen met een beperking, heeft de gemeente een inspanningsverplichting om te bouwen aan een samenleving waarin iedereen volwaardig kan meedoen. In dat licht heeft de gemeente Barneveld op het gebied van toegankelijkheid al veel gerealiseerd, zie bijlage III.

Voor een gezonde leefomgeving zijn bij de ontwikkeling van de omgevingsvisie de volgende kernwaarden voor ons uitgangspunt:

- Kinderen groeien op in een rookvrije omgeving
- Voor iedereen zijn er - dichtbij en toegankelijk - aantrekkelijke plekken
- De leefomgeving is beweegvriendelijk en draagt bij aan een gezond gewicht
- Wonen en druk verkeer zijn gescheiden
- Functies (wonen, werken, voorzieningen) zijn goed gemengd, overlastgevende bedrijven staan op afstand
- Actief vervoer (lopen en fietsen) is in beleid, ontwerp en gebruik de standaard
- Tussen kernen zijn goede (e-)fietsverbindingen en OV-verbindingen
- Het binnenklimaat van gebouwen is prettig, veilig en gezond
- Minimaal één zijde (gevel) van een woning is aangenaam
- Er zijn voldoende betaalbare levensloopgeschikte woningen

In bijlage IV worden deze kernwaarden toegelicht.

gemeente
Barneveld

beleidsthema's uitgewerkt voor 2019/2020

groeien naar zelfstandigheid

“We willen dat alle kinderen en jongeren in de gemeente Barneveld gezond en veilig opgroeien en zich ontwikkelen tot zo zelfstandig mogelijke burgers.”

Groeien naar zelfstandigheid

3.1 Bevordering cultuureducatie

Het ontwikkelen van culturele competenties is van belang om te kunnen participeren in de samenleving en op de arbeidsmarkt: meer en meer worden vaardigheden gevraagd als creativiteit en het vermogen om oplossingen te bedenken en ideeën over te brengen of te verbeelden. Deze zogenaamde '21st century skills' worden extra ontwikkeld door actieve deelname aan en beleving van cultuur.

Dit vormt de basis voor het cultuureducatiebeleid van de gemeente Barneveld, waarbij de nadruk ligt op samenwerking met en verbindingen tussen het lokale culturele veld en het onderwijs. Hiervoor gaan we **cultuurcoaches** inzetten. Alle aspecten van kunst en cultuur (ook cultureel erfgoed) komen aan bod.

Verder subsidiëren we de Muziekschool, Museum Nairac, de bibliotheek en het Schaffelaartheater. Via een stimuleringsregeling, die wordt uitgevoerd door de **muziekschool**, subsidiëren we amateur muziekverenigingen die muziekonderwijs door professionele docenten bieden.

3.2 Bevordering bewegen en een gezonde leefstijl

Ons doel is dat alle inwoners van de gemeente Barneveld op een verantwoorde manier aan enige vorm van bewegen en sport deelnemen. Wij richten ons hierbij primair op drie specifieke doelgroepen: kinderen en jongeren, mensen met een lichamelijk en/of verstandelijke beperking en 55-plussers. Vraaggericht werken is de sleutel voor het succesvol bevorderen van bewegen en gezonde leefstijl. De maatschappelijke ontwikkelingen die zich voordoen (vergrijzing, grotere spreiding van vrijetijdsbesteding, obesitas en terugloop sportdeelname vanaf 15 jaar), vragen namelijk om een vraaggerichte aanpak.

Met de inzet van combinatiefunctionarissen/buurtsportcoaches willen we de genoemde doelgroepen stimuleren tot beweeg- en sportdeelname. Ook worden nieuwe vormen van beweeg- en sportbeoefening ontwikkeld in aanvulling op het bestaande aanbod (bijvoorbeeld van Optisport). Verder gaan we de beweeg- en sportdeelname verhogen door de krachten bundelen. We gaan meer samenwerken met beweeg- en sportaanbieders, het onderwijs en maatschappelijke organisaties. Waar dat nodig is, worden de verbindingen tussen deze partijen verstevigd.

Door het profileren en promoten van laagdrempelig beweeg- en sportaanbod, willen we de beweeg- en sportdeelname verhogen. Met de **sportpas** **voor inwoners** en de **sportmenukaart voor scholen** brengen we de mogelijkheden voor bewegen en sporten onder de aandacht. Combinatiefunctionarissen voor het bewegingsonderwijs geven de scholen ondersteuning en advies over het geven van gymlessen. Een aantal sportverenigingen ontvangt subsidie voor activiteiten op school en na schooltijd.

Met inzet van de **spelbus** en **sport- en spelkasten** worden materialen en activiteiten voor kinderen in de buurt aangeboden.

Onder regie van het Centrum voor Jeugd en Gezin (CJG) Barneveld werken o.a. jeugdgezondheidszorg, kinderfysiotherapeuten, een diëtist en een orthopedagoog aan het **terugdringen van jeugdobesitas**. Zo is voor scholen het project 'Smart & Fit' ontwikkeld, om kinderen en hun ouders bewust te maken van gezond eten en bewegen.

Jongerenwerkers bieden interactieve **voorlichtingen** op basisscholen over (cyber)pesten, voeding en bewegen, seksualiteit en alcohol.

Onder de noemer **FrisValley**, blijft de gemeente in regionaal verband inzetten op alcoholpreventie onder jongeren, zowel via voorlichting als door middel van handhaving. Met de boodschap 'Niet te jong, niet te vaak en niet te veel wordt vooral ook aangesloten bij landelijke campagnes vanuit de overheid.

Verslavingszorgorganisatie IrisZorg geeft op aanvraag voorlichting tijdens evenementen en heeft voor de 'Instructie Verantwoord Alcoholschenken' voor barvrijwilligers van paracommerciële alcoholverkopers zoals sportverenigingen. In aanvulling hierop gaan we het **actieplan tegen alcoholgebruik in het verkeer** een initiatief van de Jongerenraad- uitvoeren. Ook gaan we deelnemen aan het programma **Rookvrije Generatie**.

3.3 Jeugd- en jongerenwerk

De gemeente richt zich met jeugd- en jongerenwerk op alle Barneveldse jeugd en jongeren, met extra aandacht voor risicojongeren. Hiermee bedoelen we de kwetsbare jongeren in risicovolle situaties. Naast het kerkelijk jeugdwerk, levert het jongerenwerk een bijdrage aan de persoonlijke ontwikkeling van jongeren. Daarom worden recreatieve en ontplooiende activiteiten ontwikkeld en uitgevoerd door en voor jongeren met een diverse culturele achtergronden. Hierbij speelt participatie en verantwoordelijkheid van de jongeren zelf een essentiële rol. Kennismaken en ontmoeting staat centraal binnen het accommodatie gebonden jongerenwerk (jongerencentra Villa 29 en Trefpoint).

De jongerenwerkers zijn regelmatig op straat te vinden om een vertrouwensband op te bouwen met de jongeren. Ze kunnen ook aanwezig zijn op aanvraag van de politie, buitengewoon opsporingsambtenaren, wijkplatform en inwoners. Doel van het **straathoekwerk** is het contact leggen en onderhouden met jongeren op straat, hen informeren en naar activiteiten leiden. Met het straathoekwerk willen we inzicht krijgen en houden op de diverse groepen jongeren in de gemeente Barneveld.

De Stichting Jongerensociëteit Barneveld (SJB) heeft als thuisbasis jongerencentrum **'Villa 29'**. De SJB kent een aantal vaste activiteiten die veelal worden georganiseerd door jongeren. Dit zijn onder andere de concertavonden, Jamsessies, live-avonden, muziekpodium en de 16+ disco-activiteiten. De SJB ontvangt hiervoor subsidie van de gemeente.

Soms komen jongeren in het buitengebied bij elkaar in een 'keet'. De gemeente is van mening dat een keet een privégelegenheid is waarbij de eigenaar van de keet verantwoordelijk is voor wat er zich in en rondom de keet afspeelt. Wij zien het als onze taak om **regulerende maatregelen** te treffen op het gebied van veiligheid (brandgevaar en verkeer) en om het alcoholgebruik in **keten** te verminderen.

3.4 Bevordering participatie jeugdigen in gezinnen met een kleine beurs

We vinden het belangrijk dat alle kinderen mee kunnen doen en hierbij niet afhankelijk zijn van de financiële situatie van hun ouders. De gemeente Barneveld biedt daarom een aantal regelingen waar gezinnen met een kleine beurs (een laag inkomen of deelnemers aan een schuldhulpverleningstraject) gebruik van kunnen maken. Voor deze gezinnen is een tegemoetkoming voor schoolkosten (zoals schoolreisjes) of een computer & printer, sporten, muziek- en zwemles mogelijk. Deze **minimaregelingen** worden onverminderd onder de aandacht gebracht. De effecten van deze regelingen worden gemonitord en waar nodig wordt het minimabeleid daarop aangepast.

Aanvullend op deze minimaregelingen is de inzet van een **Meedoen Coach** en/of een **Meedoen Budget** mogelijk. De Meedoen Coach begeleidt en helpt kinderen en jongeren om mee te doen op het gebied van sport, cultuur, school en sociale activiteiten. Hij kan helpen bij het organiseren of het aanmelden bij een club of vereniging en kan eventuele materialen en/of kleding regelen.

Als het moet kan de Meedoen Coach een kind een keer brengen of halen naar een activiteit om ervoor te zorgen dat hij of zij gewoon mee kan doen. Daarnaast kan de Meedoen Coach een gezin ook wijzen op de minimaregelingen of op andere bestaande voorzieningen. De Meedoen Coach is een jongerenwerker en is gestart in 2018. Gedurende een jaar wordt de inzet van de Meedoen Coach gemonitord. Hierna wordt bepaald of structurele inzet gewenst is en of deze invulling voldoet aan de behoefte van de doelgroep.

Het Meedoen Budget maakt aanvullend maatwerk mogelijk. Voordat het Meedoen Budget kan worden ingezet, dienen eerst de randvoorwaarden te worden opgesteld. Hier worden de bevindingen van de Meedoen Coach in meegenomen.

3.5 Ondersteuning jonge mantelzorgers

Jonge mantelzorgers zijn kinderen en jongeren die opgroeien met een familielid dat chronisch ziek of gehandicapt is of een psychische aandoening heeft. Een dergelijke situatie kan een grote impact hebben op het leven en de ontwikkeling van kinderen en jongeren. Samen met het Steunpunt Mantelzorg van Welzijn Barneveld willen we deze groep jonge mantelzorgers beter in beeld brengen en ondersteunen. Bijvoorbeeld met voorlichtingsactiviteiten op scholen, door het aanbieden van leuke en ontspannende activiteiten en ondersteuning die aansluit bij hun belevingswereld.

3.6 Preventieve jeugdgezondheidszorg

Vijftien gemeenten werken samen in de gemeenschappelijke regeling Veiligheids- en Gezondheidsregio Gelderland-Midden (VGGM). Onderdeel van VGGM is de **Gemeentelijke GezondheidsDienst (GGD) Gelderland-Midden**. De afdeling JeugdGezondheidsZorg (JGZ) van GGD Gelderland-Midden zet zich in voor de bescherming en bevordering van de gezondheid en de lichamelijke, geestelijke en sociale ontwikkeling van kinderen en jongeren van 0 tot 18 jaar.

De JGZ spoort zo snel mogelijk problemen op bij jeugdigen. In Nederland is dit wettelijk vastgelegd. Als er problemen zijn, dan begeleidt de JGZ het kind, de ouders/verzorgers van het kind en eventueel de leerkracht van de school van het kind. Kinderen van 0 tot en met 4 jaar worden onderzocht op het consultatiebureau. Kinderen tussen 4 en 18 jaar worden op school gezien door medewerkers van de jeugdgezondheidszorg. Dat doet de JGZ bij alle kinderen op verschillende vastgestelde momenten.

In 2019 wordt het programma ‘Samen Starten’ in de gemeente Barneveld geïmplementeerd. Met Samen Starten verbindt de JGZ vroegsignalering met effectieve en efficiënte samenwerking op lokaal niveau. Alle kinderen worden met de methodiek DMOP (volgsysteem) gevolgd door de JGZ,. Tijdens een uitgebreid contactmoment brengt de professional gezamenlijk met het gezin de situatie in kaart. De zorgen van de ouders worden geïnventariseerd door het bespreken van de vijf domeinen die relevant zijn voor de psychosociale ontwikkeling van het kind: competentie van de ouder, rol van de partner, sociaal netwerk, gebeurtenissen en omstandigheden (mogelijke obstakels) en welbevinden van het kind. Een optimale samenwerking met de (zorg)ketenpartners is hierbij van belang. Binnen het programma Samen Starten is daarom gerichte aandacht voor het versterken van die samenwerking.

Het **Rijksvaccinatieprogramma** (RVP) beschermt kinderen tegen twaalf ernstige infectieziekten. Omdat veel kinderen in Nederland worden gevaccineerd komen deze infectieziekten landelijk nauwelijks meer voor. Deelname aan het RVP is gratis en vrijwillig. De meeste ouders in Nederland (95%) laten hun kind inenten. Met ingang van 1 januari 2019 worden gemeenten bestuurlijk verantwoordelijk voor de uitvoering van het RVP (het toedienen van de vaccinaties en de bijbehorende werkzaamheden zoals het verzorgen van de communicatie en voorlichting over het RVP op lokaal niveau). Het RVP wordt uitgevoerd door de JGZ.

groeien naar zelfstandigheid

In de gemeente Barneveld is sprake van een lage vaccinatiegraad. De belangrijkste reden hiervoor is het grote aantal gewetensbezwaarden. Het aantal gevaccineerde kinderen in de gemeente Barneveld is ruim lager dan de door de World Health Organization gestelde streefwaarden ter bescherming van de bevolking. Hierdoor zijn er op lokaal niveau grotere risico's op infectieziekten/epidemieën. Via het CJG, VGGM en gemeente wordt extra inzet gepleegd om burgers objectief te informeren over het vaccineren. Daarnaast krijgen alle ouders van nieuwgeboren baby's naast de bestaande informatie een informatief 'vaccinatieconsult' bij de jeugdarts (pilot). Hierbij wordt informatie gegeven over het Rijksvaccinatieprogramma, kunnen ouders vragen stellen en wordt een aantal zaken structureel doorgenomen.

De JGZ, CJG, verloskundigen en kraamzorg gaan meer samenwerken in de zorg voor (kwetsbare) ouders en hun kinderen en **ontwikkelen** een **gemeenschappelijke visie en aanpak op geboortezorg**.
De eerste levensjaren van een kind zijn van groot belang voor de ontwikkeling. Een goede spraak- en taalontwikkeling is daarbij cruciaal, omdat de maatschappij vraagt om goede mondelinge communicatieve vaardigheden. Het is daarom van belang om spraak- en taalproblemen vroegtijdig te signaleren en daar preventieve **logopedie** op in te zetten. Op indicatie van het consultatiebureau worden 0- tot 4-jarigen hierop gescreend. Daarnaast worden alle peuters met een indicatie voor Vroeg- en Voorschoolse Educatie gescreend. JGZ, CJG en peuteropvangaanbieders werken hierbij nauw samen. Op alle basisscholen in de gemeente Barneveld worden indicatiescreeningen afgenomen bij basisschoolleerlingen.

3.7 Kwaliteitstoezicht kinderopvang

Gemeenten hebben de wettelijke taak om een kinderopvangvoorziening, een voorziening voor opvang bij een gastouder of een gastouderbureau in te schrijven in het Landelijk Register Kinderopvang en Peuterspeelzalen (LRKP). Inschrijving is toegestaan als de voorziening of het bureau voldoet aan de wettelijke vereisten of op korte termijn daaraan zal voldoen. In opdracht van de gemeente Barneveld doet de GGD onderzoek bij de opvangvoorzieningen om te controleren of zij aan de kwaliteitseisen voldoen. Als er tekortkomingen worden geconstateerd kan de GGD een advies tot handhaven geven.

GGD Gelderland-Midden houdt niet alleen toezicht op de kwaliteit van de kinderopvang en biedt niet alleen preventieve jeugdgezondheidszorg. De GGD voert voor de gemeente Barneveld ook de volgende, wettelijk voorgeschreven taken uit:

- Infectieziektenbestrijding.
- Het verwerven van, op epidemiologische analyse gebaseerd, inzicht in de gezondheidssituatie van de bevolking.
- Medisch milieukundige zorg.
- Technische hygiënezorg.
- Bevordering van psychosociale hulp bij rampen.
- Lijkschouw bij (vermoeden van) niet natuurlijk overlijden.

Voordat besluiten worden genomen die belangrijke gevolgen kunnen hebben voor de volksgezondheid vraagt de gemeente bovendien advies aan de GGD.

3.8 Opvoed- en opgroeiondersteuning

Het Centrum voor Jeugd en Gezin (CJG) Barneveld heeft een leidende rol om de effectiviteit van vroegtijdige signalering te vergroten. Dit doet het CJG Barneveld door de coördinatie en samenhang binnen het preventieve veld te organiseren. Het CJG Barneveld:

- is open en toegankelijk voor iedereen met vragen;
- biedt collectieve/doelgroepgerichte activiteiten over actuele onderwerpen (cursussen, workshops en (groeps)voorlichtingen);

- komt op de belangrijkste vindplaatsen om te signaleren en interveniëren (schoolmaatschappelijk werk);
- benut de ondersteunende kracht van vrijwilligers door deze te koppelen aan gezinnen met een ondersteuningsvraag (bijvoorbeeld Homestart en CJG Connect);
- ontwikkelt en biedt individuele vormen van lichte ondersteuning ter vervanging/voorkoming van specialistische jeugdhulp.

Door meerdere aanbieders worden **(sociale vaardigheids)trainingen voor jeugdigen** in diverse leeftijdsgroepen aangeboden. Jongerenwerkers verzorgen voorlichtingslessen op scholen over (cyber)pesten, voeding en bewegen, seksualiteit en alcohol. Scholen kunnen ook een deel van hun alcoholpreventielessen vergoed krijgen van de gemeente. Daarnaast voert Welzijn Barneveld op scholen het project G€ldwijs uit, waarbij scholieren voorlichting krijgen over omgaan met geld. KiSport geeft (gesubsidieerd) weerbaarheidstrainingen op scholen. Afstemming over het noodzakelijke trainingsaanbod en de rol van de gemeente hierin ten opzichte van de onderwijsverantwoordelijkheid van school is nodig, om te voorkomen dat lessen en trainingen langs elkaar heen lopen of thema's dubbel worden gedaan of juist blijven liggen. Preventielessen zullen door het CJG gecoördineerd gaan worden. De regeling Alcoholvoorlichting scholen wordt dan met ingang van het schooljaar 2019/2020 ingetrokken.

Samen met **kinderdagverblijven** is een pilot **'Coach on the job'** gestart. Doel van de pilot is ondersteuning bieden aan de pedagogisch medewerkers ten aanzien van vroegsignalering en vroegstimulering. Dit vanwege een toenemend aantal zorgkinderen op de reguliere groepen, onvoldoende inzicht in externe zorgstructuren en vaker voorkomende moeizame overstappen van voorschoolse voorziening naar het basisonderwijs. Met Coach on the job krijgen pedagogisch medewerkers ondersteuning in de dagelijkse praktijk,. Daardoor kunnen meer kinderen ondersteund worden in de reguliere voorzieningen en hoeven zij geen gebruik te maken van specialistische voorzieningen. Met ingang van 2019 wordt de functie 'Coach on the job' gecontinueerd en ondergebracht bij en gecoördineerd door het CJG.

Gezinnen met inwonende minderjarige kinderen die kampen met (im)materiële, oplosbare maar meervoudige problemen, die ze niet zelf of met behulp van hun persoonlijk netwerk en ook niet met andere (professionele) hulp of ondersteuning kunnen compenseren, kunnen terecht bij Elan Barneveld, Icare Thuisbegeleiding of KOC Diensten. Zij bieden kortdurende gezinscoaching die veelal plaatsvindt in de thuissituatie. De aanbieders van kortdurende **gezinscoaching** ontvangen voor hun diensten subsidie van de gemeente.

Alle benodigde disciplines uit het voorveld (CJG, Stimenz, Elan, advocatuur etc.) gaan in een alliantie samenwerken op het thema scheiding & preventie. Het verbreken van relaties heeft grote gevolgen voor de partners in kwestie, voor de eventuele kinderen en ook voor de samenleving. We vinden het belangrijk dat er wordt geïnvesteerd in het voorkomen van (echt) scheidingen en het beperken van de gevolgen van (echt)scheidingen. Dit doen we door het intensiveren van bestaande activiteiten en het eventueel ontwikkelen van nieuwe activiteiten door het CJG Barneveld. We streven ernaar dat mensen met relatieproblemen in een zo vroeg mogelijk stadium hulp zoeken en dat zij ook weten waar zij voor (hulp)vragen en advies terecht kunnen. Goede communicatie is hierbij belangrijk; dat betekent niet alleen verwijzen naar hulp en advies, maar ook de mogelijkheid bieden om problematiek bespreekbaar te maken.
Zo kan tijdig ondersteuning en begeleiding worden geboden bij alle voorkomende relationele- en afstemmingsproblematiek van gescheiden ouders.

Ieder (gezins)traject begint met een verkenning waar er nog mogelijkheden zitten in het eigen netwerk. Hierbij gaat het om familie, vrienden, de kerk, school etc. Uit ervaring is gebleken dat bij deze uitvraag ook vaak mogelijkheden in het eigen netwerk mogelijk zijn. Om dit te proces te ondersteunen is het opstellen van familiegroepsplannen ook een onderdeel van het aanbod van CJG.

3.9 Tegengaan kindermishandeling

Kindermishandeling (en andere vormen van huiselijk geweld) is geen geïsoleerd thema. Ouders gaan hun kinderen niet zomaar ineens mishandelen. Het is over het algemeen de uitkomst van een proces, waarbij de eigen problematiek en de groeiende onmacht bij ouders een doorslaggevende rol spelen. Daarom is bij het tegengaan van kindermishandeling de samenhang met andere domeinen groot. Samen met onze maatschappelijke partners zijn we verantwoordelijk voor een goede aanpak. De Meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling en de verwijsindex risicojongeren zijn daarin belangrijke instrumenten.

We zetten in op **bewustwording**/gedeeld gevoel van urgentie en het **vergroten van kennis en vaardigheden**. Dit doen we o.a. door workshops van ervaringsdeskundigen, intervisie, netwerkbijeenkomsten en het trainen van aandachtsfunctionarissen bij alle lokale partners in de gemeente Barneveld (denk hierbij aan Welzijn Barneveld, huisartsen, kindcentra, maatschappelijk werk, wijkverpleegkundigen, jeugdartsen en scholen).

Op zichzelf staande signalen zeggen vaak weinig. Als er verschillende zorgsignalen zijn, dan is het van belang dat deze vroegtijdig bij elkaar komen zodat een duidelijker beeld komt van aard en ernst van problematiek. De **verwijsindex** voegt zorgsignalen over jeugdigen samen, brengt betrokken hulpverleners op de hoogte en bevordert de samenwerking tussen hulpverleners, zodat een jeugdige en het gezin zo snel mogelijk de best passende hulp krijgen aangeboden. Gemeenten hebben een wettelijke plicht om het gebruik van de verwijsindex te stimuleren, nieuwe partijen aan te sluiten en toe te zien op goed gebruik van de verwijsindex.

3.10 Versterken samenwerking met onderwijs

We richten een **Platform Jeugd** op. Doel van het platform is het tot stand brengen van de samenwerking tussen het onderwijs en alle andere partijen die van belang zijn voor de opvoeding en educatie van kinderen naar zelfstandige burgers.

Twee voorbeelden waarbij gemeente en scholen al samenwerken:
Bevorderen van integratie en tegengaan segregatie
Om hier inhoud en uitvoering aan te geven is in samenwerking met basisscholen het project ‘Ontmoeten is gewoon DOEN’ opgezet. Het doel van dit project is respect hebben voor en respectvol omgaan met de medemens. Vooroordelen over anderen worden weggenomen en wederzijds begrip tussen kinderen en hun medemens wordt gekweekt. Dit kan bijvoorbeeld door ontmoetingen te organiseren tussen kinderen, ouders en leerkrachten van verschillende scholen, maar ook door het geven van lessen over dit onderwerp. De schoolbesturen hebben afgesproken om jaarlijks in een vaste week (laatste volle week van september) aandacht te schenken aan dit thema door middel van een feestelijke start in een wijk/dorp met een cluster van scholen. De werkgroep ‘Ontmoeten is gewoon DOEN!’ heeft ook nagedacht over het leggen van verbindingen tussen het heden en het verleden door de link te leggen met de bevrijding van Barneveld op 17 april 1945. Om dit concreet gestalte te geven, heeft de werkgroep het jaarlijkse project ‘Adopteer een monument’ (waaraan tot nu toe alleen het openbaar onderwijs deelnam) verbreed. De groepen 7 van álle basisscholen in de gemeente Barneveld worden hierbij betrokken. Dat gebeurt door het bijwonen van de jaarlijkse herdenking in april bij het monument bij de begraafplaats ‘De Plantage’ in Barneveld. Het monument wordt de komende jaren bij toerbeurt geadopteerd door één van de basisscholen.

Maatschappelijke stages
Bij een maatschappelijke stage doen jongeren in het voortgezet onderwijs een aantal uur vrijwilligerswerk, bijvoorbeeld in de ouderenzorg, als onderdeel van hun schoolcarrière. De jongeren leveren op deze manier een bijdrage aan de samenleving én werken aan hun persoonlijke ontwikkeling.

groeien naar zelfstandigheid

Ondanks het vervallen van de Rijksfinanciering voor **Maatschappelijke Stages (MaS)**, zetten de Barneveldse scholen voor voortgezet onderwijs, Welzijn Barneveld en de gemeente Barneveld de MaS voort. Dit doen zij omdat de MaS een positieve ervaring blijkt en effect heeft op de algemene ontwikkeling van jongeren en het ontwikkelen van sociale talenten en burgerschapzin in het bijzonder. Met 'Barneveld Actief en Sociaal' als vervolg op de MaS, kan Welzijn Barneveld invulling geven aan de in het regeerakkoord opgenomen concept van maatschappelijke diensttijd.

Naast onderwijs zal er in het platform Jeugd ook aandacht zijn voor de negatieve gevolgen van (v) echtscheidingen, alcohol & drugs, beweging, laaggeletterdheid, kindermishandeling, geboortezorg en armoede. Deze thema's vormen gezamenlijk de belangrijkste levensgebieden van een kind en overlappen elkaar op diverse manieren. De uitdaging is om per thema aan een aanpak te werken zodat we elk talent in gemeente Barneveld benutten.

3.11 Overgang van onderwijs naar arbeidsmarkt

Jongeren die een opleiding volgen op het voortgezet speciaal onderwijs, het praktijkonderwijs en het entreeonderwijs, hebben vaak moeite om door te stromen naar een reguliere baan. Vandaar dat we in het afstudeerjaar, samen met de onderwijsinstellingen en het Werkgeversservicepunt, de voortgang monitoren. Als gemeente maken we ons hard voor een regionaal Leerwerkloket waar jongeren (en volwassenen) met hun onderwijsvragen terecht kunnen. Indien nodig kunnen we hen ook ondersteunen bij het verkrijgen en behouden van werk door het inzetten van loonkostensubsidie, jobcoaching en het vergoeden van loonkosten als de jonge werknemer ziek wordt. Door hun beperkingen zijn de meeste van deze jongeren, gedurende hun gehele werkzame leven, afhankelijk van gemeentelijke ondersteuning. Dit leidt tot een fundamentele wijziging van de gemeentelijke doelgroep binnen de Participatiewet. Mede daardoor is de verwachting dat de gemeentelijke doelgroep de komende 10 jaar verdubbelt. Daarnaast leidt het tot een wijziging in het dienstverleningsaanbod omdat de focus wordt verlegd van 'werk vinden' naar 'werk behouden'.

3.12 Tegengaan taalachterstand bij jeugdigen

In de gemeente Barneveld is sprake van een bovengemiddeld percentage achterstandsleerlingen. We willen onderwijsachterstanden - waaronder taalachterstanden - van kinderen vroegtijdig signaleren en aanpakken. Taal is immers belangrijk voor de ontwikkeling van ieder mens. Ouderbetrokkenheid is hierbij belangrijk. Wanneer ouders betrokken zijn bij de ontwikkeling van hun kinderen, draagt dat bij aan het zelfvertrouwen en de motivatie van kinderen. Scholen kunnen hierdoor ook ouders tegenkomen die zelf moeite hebben met basisvaardigheden.

Waarom de VoorleesExpress?
De VoorleesExpress zorgt ervoor dat kinderen van 2 tot 8 jaar met een taalachterstand extra aandacht krijgen. Een half jaar lang komt er wekelijks een vrijwilliger bij hen thuis om voor te lezen en samen met de ouders te werken aan taal en leesplezier. De VoorleesExpress stimuleert de taalontwikkeling van kinderen en verrijkt de taalomgeving thuis. Daarnaast versterken we het partnerschap tussen school en ouders.

Naast de scholen speelt ook Bibliotheek Barneveld een grote maatschappelijke rol bij de aanpak van laaggeletterdheid door het stimuleren van leesbevordering, leesontwikkeling en leesplezier. Met behulp van de laagdrempelige projecten als **'Boekstart'** en **'De Bibliotheek op School'** wordt hieraan gewerkt. Bibliotheek Barneveld ontvangt hiervoor extra (project)subsidies.

In samenwerking met de Eben Haëzerschool Barneveld is een pilot gedraaid met het gezinsgerichte programma **'Opstapje'** voor reformatorische moeders en kinderen. Hierbij is samengewerkt met het CJG. Het afgelopen schooljaar hebben ruim 70 kinderen het programma

gevolgd in de vorm van een voorleesmorgen of taaluurtje. De reacties van ouders zijn positief, mede omdat zij merken dat hun kind enthousiast wordt van de opdrachten. Opstapje wordt gecontinueerd en vanaf 1 januari 2019 ondergebracht bij en gecoördineerd door het CJG. Tijdens de evaluatie van de pilot is afgesproken om het bestaan van Opstapje op de Eben Haëzerschool meer bekendheid te geven bij het consultatiebureau, met name op de de locatie Kootwijkerbroek. Met inachtneming van de mogelijkheden van de school waar een kind is aangemeld, kunnen eventueel ook reformatorische kinderen die naar een andere school gaan, meedoen aan het programma Opstapje.

Een succesvolle schoolloopbaan begint al in de voorschoolse periode. De doelstelling van **Voor- en Vroegschoolse Educatie (VVE)** is om de ontwikkeling van jonge kinderen met een (dreigende) achterstand zodanig te stimuleren, dat zij zonder of met een zo'n klein mogelijke achterstand aan groep 3 beginnen. Hierdoor worden hun kansen op een goede schoolloopbaan en maatschappelijke carrière vergroot. Een goede aansluiting tussen VVE en het onderwijs is hierbij van cruciaal belang.

Op 1 januari 2018 is de Wet harmonisatie kinderopvang en peuterspeelzaalwerk in werking getreden. Dit betekent dat alle kinderen tussen de 2,5 en 4 jaar gebruik kunnen maken van maximaal twee dagdelen peuteropvang (voorheen peuterspeelzaal). Hierdoor krijgen zij de kans om zich optimaal te kunnen ontwikkelen. De kinderen die een ontwikkelingsachterstand hebben of het risico lopen op een ontwikkelingsachterstand worden door het consultatiebureau geïndiceerd. Deze kinderen kunnen gebruik maken van een derde gratis dagdeel in de peuteropvang. Alle ouders betalen voor de eerste twee dagdelen een inkomensafhankelijke ouderbijdrage.

Het doel van de **Taalklas** is het vergroten van de passieve en actieve kennis van de Nederlandse taal. De taalklas voor het primair onderwijs is gehuisvest in OBS De Lijster. Leerlingen die geen of weinig kennis van de Nederlandse taal hebben en worden aangemeld, gaan één tot anderhalf jaar twee dagen per week naar de centrale Taalklas in Barneveld. Hier wordt in de Taalklas vooral gewerkt aan het vergroten van de woordenschat en het begrijpend luisteren.

De **Internationale SchakelKlas** (ISK) Barneveld is in 2016 ontstaan uit een samenwerkingsverband tussen het Johannes Fontanus College, De Meerwaarde en de gemeente Barneveld. De ISK Barneveld is bedoeld voor anderstalige leerlingen die nog geen of nauwelijks Nederlands spreken, lezen en/of schrijven. Zij moeten zich voorbereiden op een toekomst waarin het gebruik van de Nederlandse taal een cruciale rol speelt. Daarom staat op het ISK de leerling en zijn toekomstperspectief centraal. Vanuit de ISK stromen leerlingen door naar het regulier onderwijs. De ISK Barneveld heeft een regionaal karakter: leerlingen komen uit Barneveld of uit de (nabije) omgeving van Barneveld. Vanaf het schooljaar 2018-2019 is de ISK gehuisvest in het Johannus Fontanus College. Het CJG biedt schoolmaatschappelijk werk aan de ISK.

3.13 Zorg in en om de school

Sinds 1 augustus 2014 is de Wet Passend Onderwijs van kracht. Volgens deze wet hebben alle kinderen recht op goed onderwijs, ook kinderen die extra ondersteuning nodig hebben. Het vervullen van die zorgplicht ligt bij scholen. Dit betekent dat scholen verantwoordelijk zijn voor het bieden van een passende onderwijsplek aan alle leerlingen. Daarvoor werken reguliere en speciale scholen samen in een regionaal samenwerkingsverband passend onderwijs. Dit samenwerkingsverband bestaat uit schoolbesturen in een door het ministerie aangewezen regio. In het samenwerkingsverband passend onderwijs worden afspraken gemaakt over de wijze waarop alle leerlingen die extra ondersteuning nodig hebben, passende ondersteuning geboden kan worden. Ook bepaalt het samenwerkingsverband welke leerlingen een plek kunnen krijgen in het speciaal onderwijs. De gemaakte afspraken worden vastgelegd in het ondersteuningsplan (OSP), dat ten minste een keer per vier jaar wordt opgesteld. De gemeente Barneveld heeft te maken met vier samenwerkingsverbanden: SWV Rijn & Gelderse Vallei, SWV Berséba (landelijk), SWV VO Barneveld-Veenendaal en SWV RefSVO.

De scholen zorgen voor onderwijsondersteuning en de gemeente zorgt voor extra hulp voor kind en gezin waar dat nodig is. Daarom is voor de gemeente een goede afstemming met deze samenwerkingsverbanden over de inzet van en de afstemming met (jeugd)hulp van belang. Op schoolniveau vindt afstemming plaats met gespreksvoerders van de gemeente en/of het schoolmaatschappelijk werk over bepaalde casuïstiek. In een multidisciplinair overleg worden de leerlingen besproken waarover zorgen zijn. In dit overleg kan onderwijsondersteuning en jeugdhulp op elkaar worden afgestemd en een integraal ondersteuningsaanbod worden ontwikkeld dat uitgaat van het kind en zijn omgeving.

We gaan door met het ontwikkelen van **onderwijszorgarrangementen** om onderwijs en jeugdhulp goed op elkaar af te stemmen. Zo zijn we gestart met de pilot Observatieklas Regio Barneveld. Het doel van de Observatieklas is om de instroom van jonge kinderen (4 tot 6 jaar) met complexe problematiek naar de juiste onderwijssoort te bevorderen. Het gaat hier om een samenwerking tussen het Samenwerkingsverband Rijn & Gelderse Vallei, SBO De Vogelhorst, het CJG en de gemeente Barneveld. In de Observatieklas staat de samenwerking tussen de ouders en de leerkracht centraal; zij handelen volgens één plan. Bovendien krijgen ouders opvoedingsonder-steuning. Na een positieve evaluatie van de pilot en na overeen-stemming over de financiering wordt de Observatieklas in 2019 als structurele voorziening geborgd. In 2019 willen we op meer scholen de mogelijkheden verkennen om nieuwe onder-wijszorgarrangementen te ontwikkelen.

3.14 Uitvoeren van de leerplicht

Ieder kind heeft recht op onderwijs en het recht om zich op zijn eigen niveau te ontwikkelen en voor te bereiden op een goede toekomst. In Nederland is dit geregeld in de leerplichtwet. De leerplichtwet stelt dat alle kinderen tussen 5 en 16 jaar die in Nederland wonen, leerplichtig zijn en tot 18 jaar kwalificatieplichtig zijn. Leerplichtambtenaren spelen hierin een cruciale rol. Als zij signalen krijgen dat een leerling het onderwijsprogramma niet volgt (regelmatig of langdurig verzuim), gaan zij in gesprek met de ouders en met de leerling om de oorzaak te achterhalen. Als het nodig is kunnen zij de juiste hulp of ondersteuning inschakelen, de leerplicht handhaven of ontheffing te verlenen. De oorzaken van verzuim zijn heel divers en variëren van schoolfobieën tot ouders die met school van inzicht verschillen over de juiste onderwijssetting, hoogbegaafdheid, laagbegaafdheid, hoog sensitieve kinderen, pesten, rouw, vechtscheiding, enzovoort.

Mede door de decentralisatie van de jeugdzorg en passend onderwijs is de functie van leerplichtambtenaren veel breder geworden. Naast een handhavende rol hebben zij nu ook een signalerende en preventieve rol gekregen. Bovendien is het netwerk waarmee de leerplichtambtenaar samenwerkt, zowel buiten als binnen de gemeente, uitgebreider geworden. Om aan die ontwikkeling tegemoet te komen hebben we de rol van de leerplichtambtenaren sinds 2017 verbreed en zijn zij **gespreksvoerder onderwijs** geworden. Zij zien er dus niet alleen op toe dat de leerplicht wordt nageleefd, maar zorgen ook voor de integrale ondersteuning, inclusief eventueel benodigd leerlingenvervoer.

3.15 Tegengaan voortijdig schoolverlaten

Jongeren zonder startkwalificatie zijn ‘voortijdig schoolverlaters’. De gemeente is verplicht deze jongeren te registreren volgens de Wet Regionale Meld- en Coördinatiefunctie voortijdig schoolverlaten. Met deze wet moet worden voorkomen dat jongeren zonder startkwalificatie hun school verlaten. Een startkwalificatie is minimaal een havo- of vwo-diploma of een mbo-diploma op niveau 2. Jongeren die na hun 16de jaar nog geen startkwalificatie hebben behaald, moeten tot hun 18de verplicht onderwijs volgen en ingeschreven staan op een school. Omdat een diploma meer kans op een baan biedt, wil het kabinet Rutte III de leeftijd voor de kwalificatieplicht verhogen naar 21 jaar. Hiervoor worden pilots uitgevoerd in de grote steden.

groeien naar zelfstandigheid

Jongeren zonder startkwalificatie hebben een kwetsbare positie op de arbeidsmarkt: ze zijn vaker werkloos, zijn oververtegenwoordigd in de uitkering, werken vaker op flexibele basis, ontvangen lagere beloningen en volgen weinig (bij)scholing. Doel van de RMC-functie is dan ook het scheppen van voorwaarden voor jongeren om de voor hen hoogst haalbare en meest passende onderwijs- en/of arbeidsmarktpositie te bereiken. **De RMC-functie** omvat drie taken (vastgelegd in wetgeving):

- een sluitende melding en registratie van alle jongeren tussen 18 en 23 jaar die niet op school zitten en nog geen startkwalificatie behaald hebben.
- benaderen en zorgdragen voor begeleiding van jongeren die zijn uitgevallen, gericht op **terugleiden naar school, naar werk of een combinatie daarvan**.
- coördineren en initiëren van samenwerking tussen alle belangrijke partijen die te maken hebben met deze jongeren en het onderhouden van dit netwerk.

Gemeenten moeten voor het uitvoeren van de RMC-functie samenwerken in regio's. Onze RMC regio bestaat uit de twee subregio's Eem en Vallei. De gemeente Barneveld valt onder de RMC subregio Eem, met Amersfoort als contactgemeente. Gemeente Amersfoort coördineert de melding en registratie van voortijdig schoolverlaters door scholen. Daarnaast organiseert Amersfoort de samenwerking met diverse partijen op het gebied van werk, zorg en onderwijs om een passend traject voor individuele jongeren aan te bieden.
Van rijkswege moet ingezet worden op monitoring en ondersteuning van jongeren in kwetsbare positie (JiKP). Dat zijn jongeren afkomstig uit het praktijkonderwijs en het voortgezet speciaal onderwijs (VSO), die geen startkwalificatie maar wel extra ondersteuning nodig hebben om een plek op de arbeidsmarkt te vinden en te behouden. Omdat onze RMC subregio niet samenvalt met de arbeidsmarktregio geven wij lokaal vorm aan dit onderdeel en stemmen wij met twee regio's af. Om de RMC subregio in overeenstemming te brengen met de arbeidsmarktregio voeren wij een verkenning uit naar de voor- en nadelen van een verschuiving van RMC subregio Eem naar RMC subregio Vallei.

We starten de pilot **'Aanpak oud-voortijdig schoolverlaters'.** Oud-voortijdig schoolverlaters zijn jongeren van 18 tot 23 jaar die buiten beeld raken omdat ze niet meer staan ingeschreven op een school, geen uitkering ontvangen en niet of nauwelijks werken. Onder deze doelgroep vallen ook de Jongeren in Kwetsbare Positie (JiKP). Doel van de pilot is om deze jongeren in beeld te krijgen, persoonlijk contact te leggen en zorg te dragen voor begeleiding gericht op terugleiden naar school, naar werk of een combinatie daarvan. Op basis van individuele gesprekken willen we inzicht krijgen in de factoren die de jongeren belemmeren bij het hervatten van school of het vinden van werk. We willen vooral ook de kansen van de jongeren in beeld krijgen en die benutten zodat zij - eventueel met hulp - een betere startpositie op de arbeidsmarkt krijgen. We gaan hierbij uit van de eigen kracht en mogelijkheden van de jongeren en van hun netwerk. In 2019 zullen we op basis van een evaluatie van de pilot de aanpak verder uitwerken. Hierbij betrekken we de ervaringen van de jongeren en maken we gebruik van wat zij zelf als succesfactor en verbeterfactor naar voren brengen voor de aanpak.

3.16 Leerlingenvervoer

Als kinderen door een beperking of door een grote afstand zelf niet veilig naar school kunnen, kan leerlingenvervoer van deur tot deur een mogelijkheid zijn. Anders dan in het verleden is het vervoer van leerlingen niet meer vanzelfsprekend een recht. Vanuit het uitgangspunt zelf–samen–gemeente wordt per aanvraag gekeken wat er nodig is en wat de (on)mogelijkheden van de leerling zijn.

Het leerlingenvervoer omvat, naast aangepast (taxi)vervoer, meerdere vervoersvormen zoals openbaar vervoer (OV), fiets of eigen vervoer op basis van een OV-, fiets- of kilometervergoeding. Of en op welke wijze leerlingen gebruikmaken van bijvoorbeeld de fiets of het OV wordt mede bepaald door de mate van zelfredzaamheid van de leerlingen en de

beschikbaarheid van eventuele instrumenten ter versterking van de zelfredzaamheid. In dit kader vinden wij het van belang dat leerlingen de mogelijkheid wordt geboden om - eventueel met eventuele begeleiding en/of met aanvullende instrumenten - zelfstandig te leren reizen.

Het **pilotproject: 'De Reiskoffer,** Samen op weg naar zelfstandigheid' helpt mensen om zelfstandig te kunnen reizen met het openbaar vervoer. De Reiskoffer bevat verschillende instrumenten die hiervoor ingezet kunnen worden zoals 'GoOV' (een applicatie op de mobiele telefoon), 'Samen Reizen met…' (een cursus) en de 'Buzz Buddy' (een GPS-apparaat). Bij de start van het project ligt de focus op de leerlingen die gebruik maken van het aangepast leerlingenvervoer.

De huidige contracten met de aanbieders voor het leerlingenvervoer in de gemeente Barneveld lopen af op 1 januari 2020. Na de evaluatie hiervan neemt de gemeente Barneveld een besluit over de aanbesteding van leerlingenvervoer voor de daaropvolgende periode.

3.17 Bieden van specialistische vangnetvoorzieningen voor kinderen en jongeren

Voor kinderen en jongeren met zware problematiek waarvoor intensieve of specialistische ondersteuning nodig is, bestaat een vangnet aan professionele en specialistische voorzieningen. De toeleiding naar en toegang tot deze vangnetvoorzieningen verloopt in principe via gekwalificeerde gespreksvoerders van de gemeente. Zij verhelderen met betrokkenen de hulpvraag (wat is het probleem achter de vraag?) en ze stellen, oplossingsgericht, een passend maatwerkarrangement op waarbij de noodzakelijke hulp en ondersteuning zo licht, ambulant en thuis mogelijk wordt aangeboden om opname in een residentiële jeugdhulpinstelling zo veel mogelijk te voorkomen. Zo nodig voeren zij procesregie op de jeugdhulp die geboden wordt.

De gemeente zorgt er dus voor dat jongeren en ouders op juiste plek terechtkomen en de juiste hulp ontvangen door goed te luisteren naar hun hulpvraag en naar hun wensen en behoeften. Jongeren en ouders komen echter niet altijd direct bij de gemeente terecht met hun hulpvraag. Vaak verloopt de route via maatschappelijke organisaties, scholen of de huisarts. Deze betrokken instanties hebben een belangrijke signaleringsfunctie en de samenwerking met de gemeente is zodanig afgestemd (één eenduidige toegang met dezelfde visie) dat jongeren en ouders geen belemmeringen ervaren bij de toegang tot hulp.

De gemeente Barneveld werkt op basis van één gezin één plan. Ieder kind is anders en krijgt de ondersteuning die past bij de persoonlijke hulpvraag. We vertrouwen hierbij op de expertise van de hulpaanbieder om in te zetten wat nodig is. In de gevallen waarvoor in beginsel geen oplossing voorhanden is, moet een oplossing gecreëerd worden.

De specialistische vangnetvoorzieningen wordt ingekocht via de Jeugdhulpregio FoodValley. Het gaat hierbij om: Verblijf (**residentiële jeugdhulp**), Veiligheid (**jeugdbescherming & jeugd-reclassering**) en **Ambulant (jeugd- & opvoedhulp en jeugd-Geestelijke GezondheidsZorg)**. Uitgangspunten bij de inzet van deze voorzieningen zijn:

- Een kind mag zichzelf zijn. Apart gedrag is niet per se een apart hokje/product.
- Opvoeding moet zoveel mogelijk door ouders gebeuren, daarbij kunnen we ondersteunen.
- Doen wat nodig is en zoveel mogelijk thuis helpen (voorkomen van uithuisplaatsingen).
- Niet wachten op problemen maar vroegsignaleren.
- Vertrouwen op de expertise van de jeugdhulpwerker.
- Blijven leren van de inzichten uit de wetenschap: cijfers zijn redelijk objectief maar jeugdhulp is een relatie, dus subjectief. De verhalen van ouders en jongeren zijn daarin waardevol.

Wij maken afspraken met de hulpaanbieders om de continuïteit van specialistische ondersteuning te borgen. De gewenste relatie tussen jeugdhulpmedewerker en kind/ouders is hierbij een cruciaal onderdeel. Specifieke aandacht gaat uit naar groepen waar de problemen het grootst

zijn. In de Jeugdhulpregio FoodValley zijn in 2018 afspraken met jeugdhulpaanbieders gemaakt om te werken met outcome-indicatoren. In 2019 gaan we dit instrument breder inzetten om de kwaliteitsverbetering van de jeugdhulpverlener te meten.

Om de jeugdhulp te intensiveren, te verbeteren en om kosten te besparen heeft de gemeente Barneveld samen met andere gemeenten binnen Jeugdhulpregio FoodValley een transformatieplan opgesteld dat aansluit op het landelijke actieprogramma 'Zorg voor de Jeugd' van het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport. Dit transformatieplan bevat de volgende actielijnen voor de komende jaren:

- Ontwikkelen van ambulante ondersteuning dichtbij of in het gezin, zodat we verblijf in een instelling zoveel mogelijk voorkomen. Projecten zullen gericht zijn op afschaling van residentiële plek naar pleegzorg en het voorkomen van doorplaatsingen van pleegzorg naar residentieel.
- Samenwerking tussen onderwijs en jeugdhulp versterken zodat ondersteuning eerder en preventiever is, waardoor gebruik jeugdhulp (starten met GGZ) afneemt. De inzet zal zijn om minder gebruik te maken van GGZ, door anders en meer samen met scholen te organiseren wat voor deze jeugdigen nodig is.
- Afname van uithuisplaatsingen door gerichte ondersteuning in het gezin (bij crisissituaties). De ambitie is om in de regio Foodvalley het aantal crisismeldingen met 50% te reduceren en na een crisistraject 50% minder kinderen naar verblijf in een instelling. Alle jongeren met jeugdhulp hebben bij de leeftijd van 16,5 jaar een toekomstplan wat zorgt voor een betere overgang naar zelfstandigheid. Het is belangrijk dat jongeren die (residentiële) jeugdhulp krijgen ook na hun 18e jaar in beeld blijven en zo nodig de voor hen passende ondersteuning krijgen.
- Betere toegang tot jeugdhulp door samenwerking tussen lokale teams en specialistische hulp te versterken.
- Betere ondersteuning zodat kinderen die nu naar een specialistische voorziening gaan - bijvoorbeeld BuitenSchoolse Opvang Plus (BSO+) en dagbehandeling - in staat worden gesteld mee doen met het dagelijks leven.

We zijn trots op lokale initiatieven die bijdragen aan de ontwikkeling van kwetsbare jongeren zoals de doorstroom van jongeren uit gezinshuizen door de beschikbaarheid van tijdelijke zorgwoningen in de Glind. Samen met lokale partijen willen we ook onderzoeken of nieuwe verblijfvormen in een gezinssetting als alternatief kunnen dienen voor de gesloten groepen (JeugdzorgPlus). Deze initiatieven ondersteunen we en brengen we graag verder.

Aanvullend op het regionaal ingekochte aanbod Jeugdhulp houdt de gemeente Barneveld rekening met lokaal maatwerk. Om deze reden loopt in de gemeente Barneveld een pilot **Speltherapie**. Met deze pilot willen wij verkennen of speltherapie in sommige gevallen voor het kind de best passende oplossing is.

Sinds 2016 loopt in Barneveld de pilot **'Specialistische Ondersteuning Huisarts Kinder- en Jeugd Psychiatrie'**. Bij deze pilot worden vijf huisartsenpraktijken worden een dagdeel per week ondersteund door een SOH-er (specialistische ondersteuner huisartsen). Deze SOH-er (een GZ-psycholoog met specifieke kennis op het gebied van jeugd-GGZ) verzorgt de screening en diagnostiek van jeugdige patiënten. Indien nodig kunnen zij snel en direct worden doorverwezen naar de juiste plek voor gerichte behandeling. Afhankelijk van de aard van de problematiek en als er tijd beschikbaar is, kan de SOH-er de jeugdigen ook zelf behandelen. Het doel hiervan is om te voorkomen dat zij te snel door huisartsen worden doorverwezen naar de (duurdere) specialistische GGZ zonder dat de noodzaak hiervoor aanwezig is. De komende jaren wordt ingezet op doorontwikkeling van deze SOH-pilot.

groeien naar zelfstandigheid

In 2017 zijn we gestart met het extra **begeleiden** van ex-AMV'ers (**voormalig Alleenstaande Minderjarige Vreemdelingen**). De gemeente is verantwoordelijk voor de huisvesting en maatschappelijke integratie van deze jongeren vanaf het moment dat zij 18 jaar worden. De jongeren hebben (onder andere) te maken met het ontbreken van ouderlijk gezag, zijn (vaak) getraumatiseerd en is er is sprake van een taalbarrière en een andere culturele achtergrond. Door deze kenmerken zijn de jongeren in veel gevallen onvoldoende zelfredzaam. De begeleiding van ex-AMV'ers is gericht op het zo snel mogelijk opbouwen van de eigen verantwoordelijkheid (o.a. op het gebied van financiën) en op het volgen van een opleiding of het verkrijgen van werk.

In 2017 zijn we gestart met de vangnetvoorziening Ambulante Jeugdhulp 18+ in het kader van de Wmo. De voorziening richt zich op kwetsbare jongeren die thuis wonen, kampen met complexe en meervoudige problemen en onvoldoende gebaat zijn bij hulp van andere reguliere voorzieningen. Met vier aanbieders hebben we een raamovereenkomst gesloten om deze voorziening uit te voeren. Zij begeleiden en ondersteunen deze kwetsbare jongeren waardoor zij beter zelfstandig kunnen functioneren in de samenleving en hun draagkracht toeneemt. Omdat deze jongeren vanuit verschillende domeinen kunnen worden gesignaleerd en we streven naar één integraal plan, hebben alle gemeentelijke gespreksvoerders het mandaat om deze vangnetvoorziening in te zetten. Kwetsbare jongeren die begeleiding nodig hebben maar zelfstandig wonen, kunnen een beroep doen op Wooncoaching.

meedoen naar vermogen

“We willen dat inwoners van de gemeente Barneveld zoveel mogelijk naar vermogen en vanuit hun eigen kracht meedoen aan de samenleving en meedoen op de arbeidsmarkt.”

Meedoen naar vermogen

3.18 Bevordering cultuurparticipatie

Cultuur speelt een belangrijke rol bij het bevorderen van participatie. Cultuur activeert, verbindt en brengt samen en dat heeft een positieve invloed op welzijn van inwoners en op de samenhang in de buurten, wijken en dorpen. Om deelname aan en beleving van culturele activiteiten te bevorderen, is het enerzijds noodzakelijk om een **lokale vindplaats** te **ontwikkelen met cultuuraanbod** (voor actieve deelname) en anderzijds een **cultuuragenda** te ontwikkelen (voor passieve deelname). Aanbieders voor actieve deelname zijn bijvoorbeeld het Schaffelaartheater, de Muziekschool Barneveld, Museum Nairac, Bibliotheek Barneveld, de beiaardier, het Kunstcollectief, Barnevue, Barneveldse Omroep Stichting Actief (vanaf eind 2018 Omroep N, een streekomroep samen met Nijkerk, die streeft naar interactie en participatie), amateurverenigingen en particulieren. Voorbeelden van passieve deelname zijn de voorstellingen, concerten, tentoonstellingen en culturele evenementen per dorpskern.

Het is belangrijk dat culturele organisaties en verenigingen goed met elkaar samenwerken in een netwerkverband of door middel van een platform. Om het lokale cultuuraanbod te faciliteren en te stimuleren, ontwikkelen we een **maatschappelijk cultuurfonds**. Dit fonds subsidieert initiatieven, activiteiten en projecten vanuit de samenleving, die de maatschappelijke functie van het culturele veld in de gemeente Barneveld versterken en die aandacht hebben voor kwetsbaren die niet vanzelfsprekend mee kunnen doen aan cultuur. De **voucherregeling voor amateurverenigingen** in het Schaffelaartheater blijft in stand, om optreden in een professioneel theater voor lokale amateurverenigingen financieel mogelijk te maken.

3.19 Beweeg- en sportstimulering

Uit diverse (landelijke) onderzoeken blijkt dat bewegen en sporten een van de gezondste vrijetijdsbestedingen is. Mensen worden uitgedaagd om hun grenzen te verleggen en voelen zich sneller fit en vitaal. Bewegen en sporten heeft ook een maatschappelijke meerwaarde. Het draagt bij aan het welzijn en de gezondheid (voorkomen van overgewicht) en het vergroot de betrokkenheid binnen de samenleving (tegengaan van vereenzaming). Door te bewegen en te sporten komen mensen met elkaar in contact en worden sociale verbanden gestimuleerd, waardoor de leefbaarheid in de wijken/buurten wordt vergroot. Het beweeg- en sportaanbod in de gemeente Barneveld wordt gefaciliteerd door lokale beweeg- en sportverenigingen. Door de inzet van de vele vrijwilligers bij de beweeg- en sportverenigingen leert en ontwikkelt de jeugd naast sportieve ook sociale vaardigheden op de vereniging.

Om de huidige beweeg- en sportparticipatie in de gemeente Barneveld op peil te houden en te verhogen, is het noodzakelijk om het lokale beweeg- en sportaanbod te blijven profileren/promoten. Daarnaast streven we naar sterke verenigingen en het betaalbaar houden van bewegen en sporten voor de deelnemers en de aanbieders. Voor verder ontwikkelen van goed bewegingsonderwijs op scholen is een belangrijke rol weggelegd voor de beweeg- en sportaanbieders. Bewegen en sporten is een maatschappelijke verantwoordelijkheid waarin de gemeente een stimulerende rol heeft.

Het doel van de pilot **maatschappelijk sportfonds** is sportverenigingen stimuleren om hun maatschappelijke functie breder in te vullen. Eind 2019 wordt deze pilot geëvalueerd (wellicht kan het sportfonds vervolgens gecombineerd worden met het cultuurfonds).

Mensen met een verstandelijke of lichamelijke beperking bewegen en sporten minder dan andere mensen. Beweeg- en sportparticipatie van deze doelgroep vraagt om speciale aandacht. Naast geschikte speelplekken voor ‘inclusief spelen’ willen we mensen met een beperking zoveel mogelijk laten meedoen binnen de bestaande sportinfrastructuur. Daar waar dat nodig en mogelijk is passen we het bestaande aanbod of de bestaande voorziening aan (**G-sport**).

Stichting Rolstoeltennis Gelderland en stichting Aangepaste Sport, Recreatie en Ontspanning (ASRO) ontvangen een subsidie van de gemeente.

3.20 Buurtopbouwwerk

Het is belangrijk dat mensen zich veilig en vertrouwd voelen in hun buurt. De één heeft veel binding met de buurt, een ander vindt het juist prettig om op zichzelf te zijn en dat mag. Zoveel mensen, zoveel wensen. Samenleven in de buurt is een kunst. Welzijn Barneveld zet zich met **'In de Buurt'** in voor sociaal sterke wijken, dorpen en buurten daar waar dat het hardste nodig is. In de Buurt stimuleert buurtbewoners om elkaar te ontmoeten en elkaar beter te leren kennen. Als mensen, van jong tot oud, elkaar kennen, begrijpen ze elkaar beter en respecteren ze elkaar sneller. In buurten waar mensen elkaar kennen, is men ook eerder bereid om elkaar te helpen wanneer het even niet lukt. In de Buurt stimuleert ook de samenwerking tussen buurtbewoners, groepen en organisaties in een wijk of buurt. Denk hierbij aan wijkplatforms, scholen, sport- en spelkasten, sportverenigingen, zorgorganisaties, kerken en de Woningstichting Barneveld. **Buurtsportcoaches** spelen een belangrijke rol bij deze samenwerkingen.

Project buurtbemiddeling
Buurtbemiddeling is een door de gemeente, woningstichting, politie en maatschappelijk werk opgezet project. Met behulp van vrijwilligers bemiddelt zij in kwesties tussen buren. Het kan gaan over geluidsoverlast, hondenpoep, overhangend groen, stank, maar ook over pesterijen.

We vinden het belangrijk dat iedereen kan meedoen in de maatschappij en zich verantwoordelijk voelt voor zijn of haar woon- en leefomgeving. Daarom ondersteunt Welzijn Barneveld initiatieven van buurtbewoners om de buurt sociaal sterk te maken. Dit gebeurt onder andere met het **Buurtbudget**.

Stichting Welzijn Barneveld Zuidwest beheert 'Ontmoetingscentrum **Bronveld**' in de wijk Oldenbarneveld (met hulp van een gemeentelijke medewerker). De vrijwilligersorganisatie stelt zich met Bronveld het doel een, voor iedereen uit Barneveld en omgeving, openbaar toegankelijke ruimte te zijn, ongeacht religieuze of andere overtuiging. Vanuit Bronveld worden verschillende activiteiten geïnitieerd en door vrijwilligers begeleid. De jaarlijkse subsidie wordt gekoppeld aan het aantal activiteiten en het aantal deelnemers aan die activiteiten.

Stichting **Batu Tjapeu** 'Moluks Sociaal en Cultureel Centrum' gebruikt het gemeentelijk gebouw aan de Columbusstraat voor activiteiten voor de Molukse gemeenschap in de gemeente Barneveld. Om inkomsten te genereren verhuurt de stichting de ruimten in het gebouw ook aan derden.

3.21 Welzijnswerk voor inwoners met een beperkte zelfredzaamheid

In aanvulling op groepsactiviteiten bij verenigingen, clubs en kerken, open eettafel-initiatieven in de buurt en online communities, heeft Ons Bedrijf een inloopmogelijkheid in ontmoetingscentrum Bronveld en bij Valleilijnhalte Barneveld Zuid. Deze laagdrempelige inloop is bedoeld voor iedereen die daar behoefte aan heeft maar in het bijzonder voor mensen die door omstandigheden een sociaal netwerk missen. Bijvoorbeeld omdat ze niet werken of moeite hebben zich in deze maatschappij te handhaven. Bij de inloop is een professionele begeleider aanwezig om de veiligheid en de sfeer te waarborgen, maar ook om vragen te beantwoorden en voor een luisterend oor als daar behoefte aan is.

Stichting voor gespecialiseerd vormings- en ontspanningswerk **De Klup** is een vrijwilligers-organisatie voor vrijetijdsbesteding voor mensen met een verstandelijke beperking. Deelnemers

van De Klup komen regelmatig bij elkaar om samen gezellig, sportief, creatief en ontspannend bezig te zijn. De gemeente verstrekt jaarlijks een waarderingssubsidie; deze zal worden omgezet naar een meer prestatiegerichte subsidie.

In het **Maatjesproject** van Welzijn Barneveld wordt een vrijwilliger één-op-één gekoppeld aan een deelnemer. Het uitgangspunt van het Maatjesproject is een goed contact opbouwen tussen de vrijwilliger (Maatje) en de deelnemer door samen dagelijkse- of vrijetijdsactiviteiten te ondernemen. Een Maatje kan ook emotionele steun bieden. De kracht van het Maatjesproject is dat de verbondenheid van deelnemer en vrijwilliger met de samenleving wordt versterkt. Sinds 2018 zijn er ook TaalMaatjes.

In het **Duoproject** kunnen inburgeraars ondersteuning krijgen. Er worden duo's gevormd van één inburgeraar met één Nederlandse vrijwilliger. Zo'n 10 tot 15 duo's trekken een jaar samen op. Dat doen ze één-op-één en samen binnen diverse groepsactiviteiten. Het doel hiervan is om inburgeraars zoveel als mogelijk, in persoonlijke sfeer en op een speelse manier, te helpen met het leren spreken van de Nederlandse taal, het kennismaken met de Nederlandse cultuur, het behalen van het inburgeringsexamen, het zo goed mogelijk hun plaats in de samenleving innemen en het oplossen van mogelijke problemen. Met ingang van 2019 wordt de subsidie voor het Duoproject structureel.

3.22 Bevordering vrijwilligerswerk

Vrijwillige inzet wordt wel de smeerolie van de maatschappij genoemd. Iedereen, van jong tot oud, kan zich als vrijwilliger inzetten. Veel verenigingen en (maatschappelijke) organisaties zoals kerken kunnen niet functioneren zonder vrijwilligers. Ook de onderlinge hulp van inwoners is een belangrijke vorm van vrijwillige inzet en gebeurt op grote schaal maar is vaak minder zichtbaar. Wij onderkennen dat vrijwilligerswerk onmisbaar is omdat het een belangrijke bijdrage levert aan het functioneren van de samenleving en omdat het de sociale samenhang bevordert. Vooruitlopend op een landelijke regeling heeft de gemeente Barneveld voor vrijwilligers die werken met kwetsbare inwoners, de aanvraag van de benodigde Verklaring Omtrent Gedrag gratis gemaakt. Ook zijn vrijwilligers in de gemeente Barneveld gratis verzekerd via de gemeentelijke **vrijwilligersverzekering**. Welzijn Barneveld heeft de schakel- en expertisefunctie ten aanzien van de bevordering van vrijwillige inzet en informele hulp. Welzijn Barneveld stimuleert, faciliteert en verbindt vraag en aanbod.

3.23 Cliëntondersteuning

Soms hebben inwoners, baat bij een onafhankelijke deskundige die hen met raad en daad bijstaat. Iemand die informatie, advies en kortdurend ondersteuning kan geven bij het vinden en eventueel krijgen van voorzieningen op welk levensterrein dan ook. Deze vorm van ondersteuning wordt cliëntondersteuning genoemd. De gemeente Barneveld biedt inwoners een breed spectrum aan cliëntondersteuning:

- MEE Veluwe
- Helpende Handen, een reformatorische belangenvereniging
- Het Sociaal-Juridisch Steunpunt (SJS) helpt bij het schrijven van brieven, het invullen van formulieren en het indienen van aanvragen en bezwaarschriften. Verder geeft het SJS advies en informatie over wetten, regelingen en voorzieningen. Er is een wekelijks inloopspreekuur in de Barneveldse vestiging van de bibliotheek.
- VluchtelingenWerk maakt nieuwkomers wegwijs in de Barneveldse samenleving.
- Inwoners kunnen discriminatie en pesten melden bij het gemeentelijk servicepunt Sociale Ondersteuning die de klacht doorzet aan het Meldpunt Discriminatie en Pesten. Dit meldpunt pakt de casus op en bespreekt te nemen vervolgstappen met de melder. Jongeren vanaf groep 7 kunnen discriminatie en pesten melden via een 'WhatsUp'-meldlijn.
- Een vertrouwenspersoon kan cliënten van de gemeente ondersteunen als zij zich niet gehoord voelen door een gemeentelijk gespreksvoerder of als ze ontevreden zijn over de bejegening van de gemeente. De vertrouwenspersoon is onafhankelijk van de gemeente en

meedoen naar vermogen

helpt bij het zoeken naar oplossingen. Wij werken met twee vertrouwenspersonen (één voor Jeugdwetcliënten en één voor Wmo- en Participatiewetcliënten).

De gemeente Barneveld wijst alle cliënten van de gemeente, actief op de mogelijkheid van onafhankelijke en gratis cliëntondersteuning. We gaan onderzoeken of er nog meer aanbieders van cliëntondersteuning en ervaringsdeskundigen ingezet kunnen worden.

3.24 Volwasseneneducatie

Volwasseneneducatie betreft onderwijs dat zich richt op de basisvaardigheden taal, digitale vaardigheden en rekenen. Hierbij wordt onderscheid gemaakt tussen formele educatie en non-formele educatie. Formele educatie betreft onderwijs dat wordt gegeven door een reguliere onderwijsinstelling en leidt tot een certificaat of diploma dat ministerieel wordt erkend. Non-formele educatie speelt zich daarentegen buiten de schoolmuren af. Hierbij wordt niet zozeer het verkrijgen van een hoger taalniveau en een bijbehorend certificaat nagestreefd, maar staat het onderhouden van de (taal)vaardigheid centraal. Bij non-formele educatie wordt veel gebruik gemaakt van vrijwilligers. Volwasseneneducatie wordt gefinancierd vanuit de Wet Educatie en Beroepsonderwijs (WEB). De middelen hiervoor worden verstrekt via de arbeidsmarktregio FoodValley en centrumgemeente Ede is de kassier.

Voor volwassenen met een vraag op het gebied van de basisvaardigheden is een breed aanbod beschikbaar verspreid over de gemeente Barneveld. Vanuit de aanpak van laaggeletterdheid is het echter vooral van belang om de doelgroep te bereiken die gebruik kan maken van dit aanbod. Daarom wordt gewerkt aan een communicatiecampagne die past bij de doelgroep en wordt getracht het taboe dat samenhangt met laaggeletterdheid te doorbreken. Hierbij is met name het bereiken van de doelgroep met Nederlands als moedertaal een uitdaging.
Diverse lokale partners spelen een rol bij het vinden van en opleiden van laaggeletterden. Het Taalhuis Barneveld in de bibliotheek vervult hierbij een spilfunctie. Dit is namelijk de fysieke plaats waar een inwoner met een vraag op het gebied van basisvaardigheden terecht kan. Om dit Taalhuis optimaal te benutten en de lage drempel voor deze doelgroep te bewaken is een taalhuis-coördinator aangesteld. Deze coördinator verbindt het aanbod vanuit de behoefte van de deelnemer, zorgt voor werving en selectie van vrijwilligers en maakt afspraken met betrokken taalaanbieders.

3.25 Begeleid inburgeren

Beheersing van de Nederlandse taal en kennis van de Barneveldse en Nederlandse maatschappij zijn belangrijke voorwaarden om in te burgeren. Vanaf 2020 krijgt de gemeente de verantwoordelijkheid om de mensen die zich vanuit een ander land vestigen in Barneveld te begeleiden bij hun inburgering. Dit is een forse uitbreiding van de huidige taken en verantwoordelijkheden. De filosofie achter de nieuwe Rijksplannen sluit aan bij onze filosofie in het kader van ‘begeleid inburgeren’.

Begeleid inburgeren houdt ten eerste in dat we taalontwikkeling en re-integratie van statushouders met een uitkering integreren in één trajectplan. Ten tweede betekent het dat we de voortgang van het integrale traject nadrukkelijker volgen en vervolgens regie voeren via de bepalingen van de Wet taaleis. Ten derde betekent begeleid inburgeren dat we nauwer gaan samenwerken met de opleidingsinstanties. Het doel hiervan is het realiseren van een flexibeler onderwijsaanbod waardoor werk en inburgering beter gecombineerd kunnen worden en dat een betere communicatie over de voortgang van het inburgeringstraject plaatsvindt.

3.26 Tegengaan huiselijk geweld

Horen, zien en niet zwijgen is het credo bij huiselijk geweld en kindermishandeling. Zowel inwoners als professionals kunnen dag en nacht gratis bellen met Veilig Thuis voor advies of voor het melden van huiselijk geweld of kindermishandeling. Veilig Thuis Gelderland-Midden is het **advies- en meldpunt** huiselijk geweld en kindermishandeling voor de regio Gelderland-Midden.

Veilig Thuis Gelderland-Midden valt onder de verantwoordelijkheid van de vijftien gemeenten in Gelderland-Midden en is sinds 1 april 2017 een stichting onder de bestuurlijke aansturing van de VGGM. De opdracht van Veilig Thuis betreft de uitvoering van de wettelijke taak als advies- en meldpunt voor vermoedens van huiselijk geweld of kindermishandeling:

- Meldpunt voor gevallen of vermoedens van huiselijk geweld of kindermishandeling.
- Het geven van advies en zo nodig bieden van ondersteuning aan iedereen die in verband met een vermoeden van huiselijk geweld of kindermishandeling contact opneemt met Veilig Thuis.
- Beoordelen van de vraag en tot welke stappen de melding aanleiding geeft.
- Naar aanleiding van een melding onderzoek doen of er daadwerkelijk sprake is van huiselijk geweld of kindermishandeling.
- In kennis stellen van de gemeente en/of de instantie die passende hulp kan verlenen of inzetten op basis van een melding, indien het belang van de betrokkene(n) of de ernst van de situatie daar aanleiding toe geeft.
- In kennis stellen van de politie of de Raad voor de kinderbescherming indien het belang van de betrokkene(n) of de ernst van het feit daar aanleiding toe geeft.

Vanaf 2019 vindt er een aanscherping van de meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling plaats. Vanaf dat moment is een afwegingskader onderdeel van deze meldcode. Hierbij moet door een professional, bij signalen van acute of structurele onveiligheid, altijd een melding gedaan worden bij Veilig Thuis. Ook als hij of zij zelf hulp organiseert en het gezin bereid is tot hulp. Zo kan Veilig Thuis over een langere periode meer signalen bundelen waardoor beter zicht komt op de veiligheid of onveiligheid en de risico's op herhaald dader- of slachtofferschap. Deze nieuwe taak van Veilig Thuis wordt 'radarfunctie' genoemd.

Daarnaast heeft onze regio de taak van beoordeling (samen met de politie) en uitvoering/ case- management van een **Tijdelijk Huisverbod** ook neergelegd bij Veilig Thuis. Een huisverbod houdt in dat een pleger van huiselijk geweld in beginsel tien dagen zijn of haar woning niet meer in mag en in die periode ook geen contact mag opnemen met de partner of de kinderen. De maatregel biedt de mogelijkheid om in een noodsituatie te voorzien tijdens een afkoelingsperiode waarbinnen de nodige hulpverlening op gang kan worden gebracht en escalatie (bij bijvoorbeeld uithuisplaatsing kinderen) kan worden voorkomen.

Het **Veiligheidshuis** is een netwerksamenwerkingsverband, die partners uit de strafrechtketen, de zorgketen en de gemeente verbindt in de aanpak van complexe problematiek. Het doel van deze samenwerking is het terugdringen van overlast, huiselijk geweld en criminaliteit. De zaken die in het Veiligheidshuis worden besproken zijn complexe problematiek met een straf- én zorgcomponent. In het Veiligheidshuis wordt overigens ook de nazorg van ex-gedetineerden gecoördineerd als een ex-gedetineerde nog ondersteuning nodig heeft ten aanzien van een identiteitsbewijs, inkomen, schulden, huisvesting en/of zorg. Dit om te voorkomen dat mensen na detentie terugvallen in de criminaliteit met overlast en (lokale) maatschappelijke schade als gevolg.

Vrouwenopvang en opvang en zorg voor slachtoffers van mensenhandel wordt in regionaal verband opgepakt via Moviera.

3.27 Maatschappelijk Werk

De doelgroep van het **Algemeen Maatschappelijk Werk** zijn inwoners van de gemeente Barneveld met (im)materiële oplosbare/kortdurende meervoudige problemen. Door hun problematiek ondervinden zij beperkingen in de zelfredzaamheid en/of de maatschappelijke participatie. Zij kunnen deze beperkingen niet zelf of met behulp van hun persoonlijk netwerk en niet met andere (professionele) hulp of ondersteuning compenseren.
Maatschappelijk Werk is een aanvulling op coaches, mediators, begeleiders, therapeuten, zelfhulpgroepen, telefonische of digitale hulpdiensten, bedrijfsmaatschappelijk werk en hulp die vanuit de maatschappij aanwezig is (verenigingen, clubs, kerken). De hulp wordt indien

nodig outreachend en in de thuissituatie (ook op verblijfsrecreatieterreinen) geboden. Lokale aanbieders van Maatschappelijk Werk zijn Elan Barneveld, Stimenz en Icare Thuisbegeleiding.

Slachtofferhulp Nederland helpt slachtoffers van misdrijven, verkeersongelukken en calamiteiten. Met getrainde vrijwilligers wordt hulp geboden bij het verwerken van de gebeurtenis en, waar mogelijk, het herstellen dan wel verlichten van de materiële en immateriële schade. Slachtofferhulp Nederland maakt prestatieafspraken met de hoofdfinancier, het ministerie van Veiligheid en Justitie. Van de gemeente Barneveld ontvangt Slachtofferhulp Nederland aanvullend hierop een bedrag per inwoner.

Er is landelijk sprake van een toename van (aandacht voor) incidenten met personen die verward gedrag vertonen. Onder regie van de gemeente hebben betrokken instanties de handen ineen geslagen voor de aanpak van de problematiek rond personen met verward gedrag. Regionaal (Veiligheids- en Gezondheidsregio Gelderland-Midden) en lokaal is met alle betrokken partijen zoals politie, geestelijke gezondheidszorg (GGZ) en algemeen maatschappelijk werk een pact voor een passende keten van zorg en veiligheid. Met de komst van Wet verplichte GGZ zal de positie en rol van de burgemeester worden versterkt en vergroot.

In de gemeente Barneveld wordt geïnvesteerd in vroegsignalering van alle mogelijke probleemsituaties bij inwoners met behulp van (bekendmaking van) www.nietpluis.nl en door scholing van vrijwilligers(organisaties) in het hanteren van de signaleringkaart. Inwoners met zorgen over anderen die zelf niet om hulp (lijken te) vragen, kunnen voor advies en melding terecht bij **Bemoeizorg Barneveld**.

3.28 Maatschappelijke opvang

Kerntaak van de maatschappelijke opvang is het bieden van tijdelijk verblijf aan mensen zonder dak boven hun hoofd, gekoppeld aan begeleiding en/of het verhelpen van een crisis. Dit wordt in regionaal verband georganiseerd.

Er bestaat al jarenlang een forse druk op de capaciteit van de maatschappelijk opvang (bijvoorbeeld bij het Leger des Heils). De cliënten van de opvang hebben vaak meerdere problemen, die elkaar beïnvloeden. Zo is er vaak sprake van een combinatie van dak- en thuisloosheid, geweldsproblemen, schulden, opvoedingsproblemen, psychiatrische, lichamelijke en/of verslavingsproblemen, werkloosheid of het ontbreken van een zinvolle dagbesteding. De cliënten hebben hierdoor ook te maken met instanties en hulpverleners uit verschillende maatschappelijke sectoren. De gemeente Ede ontvangt als centrumgemeente voor de Valleiregio, middelen van het rijk specifiek voor maatschappelijke opvang en sociale verslavingszorg.

Eind 2017 zijn wij op lokaal niveau gestart met de **pilot woonurgentie**. Tot die tijd maakten verschillende maatschappelijke partijen rechtstreeks afspraken met de Woningstichting Barneveld over het beschikbaar stellen van woningen voor specifieke doelgroepen. Daarnaast was er een lokale huisvestingsverordening waarin individuen een urgentieverklaring voor een (sociale) huurwoning konden aanvragen bij de gemeente. Met de pilot woonurgentie is één route gecreëerd voor inwoners die (versnelde) huisvesting nodig hebben. De ambitie van de gemeente Barneveld is om een beweging te maken ‘van opvang naar (zo regulier en zelfstandig mogelijk) wonen’. De insteek hiervan is om de lichtere doelgroep met huisvestingsprobleem (met vaak meer sociaal-maatschappelijke problemen) lokaal op te pakken binnen de pilot w oonurgentie, met intensievere inzet vanuit Bemoeizorg Barneveld. De zwaardere doelgroep (met forse verslavings- of psychiatrische problematiek, feitelijk daklozen) wordt door de regio opgepakt waar ook de kennis en kunde aanwezig is voor deze doelgroep (en omdat het voor Barneveld om relatief weinig inwoners gaat die tot deze zwaardere doelgroep behoren).

meedoen naar vermogen

3.29 Tegengaan problematische schulden

In de gemeente Barneveld is schuldhulpverlening en schuldhulpdienstverlening belegd bij gemeentelijke gespreksvoerders. Zij bieden diverse vormen van ondersteuning zoals **budgetadvies, budgetbeheer, budgetcoaching, crisisbemiddeling en schuldhulpverlening**. Hierbij wordt onderscheid gemaakt tussen schuldhulpverlening en schulddienstverlening. Er is sprake van schuldhulpverlening als de activiteiten gericht zijn op het tot stand komen van een minnelijke schuldregeling. Dit zijn de taken zoals deze omschreven zijn in de Wet gemeentelijke schuldhulpverlening. Bij een minnelijke schuldregeling probeert de schuldhulpverlener een betalingsregeling met schuldeisers te treffen, waarna de cliënt schuldenvrij is. Als het niet lukt tot een oplossing te komen met de schuldeisers via een minnelijke regeling kan de gemeente de rechtbank verzoeken tot toelating in het wettelijke traject. Dit traject valt onder de Wet Schuldsanering Natuurlijke Personen. Alle overige activiteiten worden verricht onder de noemer schulddienstverlening. Dit palet aan ondersteuning op het gebied van schuldhulp dat verder gaat dan het in de wet beschreven kader.

Bij problematische schulden is het belangrijk om ook aandacht te hebben voor het 'doenvermogen' van mensen. Diverse onderzoeken uit de gedrags- en hersenwetenschappen tonen aan dat de stress die gepaard gaat met financiële problemen, de executieve functies van de hersenen (op korte termijn) sterk kan beperken. Zo kan in actie komen, een doel stellen of omgaan met tegenslag erg lastig zijn voor inwoners die stress ervaren. Het maken van korte termijn afspraken kan hierbij uitkomst bieden. We hebben binnen de schuldhulpverlening ook aandacht voor betere ondersteuning van mensen met een licht verstandelijke beperking. Daarnaast hebben we oog voor de doelgroep laaggeletterden. We volgen hierin de ervaringen van andere gemeenten met 'mobility mentoring'.

We starten met de **pilot vroegsignalering schulden** waarbij we huishoudens in een vroegtijdig stadium ondersteunen bij het herstellen van hun reguliere betalingen. Dit om te voorkomen dat schulden nog groter worden. De samenwerking met ketenpartners is hierbij cruciaal. Daarnaast is het zaak een rechtmatige grondslag van verwerking van gegevens te borgen, aangezien met privacygevoelige informatie wordt gewerkt. Als relatief kleine betalingsachterstanden zijn gesignaleerd wordt een huishouden bezocht door een outreachend bezoekteam. Dit team bestaat uit diverse disciplines en heeft ook aandacht voor mogelijke andere hulpvragen. Zo kan het ontstaan of verergering van problematische schulden en de hiermee gepaard gaande maatschappelijke problematiek worden voorkomen. In het projectplan pilot vroegsignalering schulden staat de invulling van de vroegsignalering uitgebreider omschreven, zie bijlage V.

Inwoners die hulp nodig hebben bij hun administratie, kunnen een beroep doen op de vrijwillige thuisadministratie van Diaconaal Netwerk Barneveld. Een getrainde vrijwilliger ondersteunt o.a. bij het zelfstandig doornemen van post, het op orde krijgen van de administratie en het bijhouden van een kasboek. De **administratieve thuishulp** wordt uitgevoerd door vrijwilligers. Wanneer er onvoldoende geschikte vrijwilligers beschikbaar zijn kan dit leiden tot wachtlijsten. De gemeente Barneveld en het Diaconaal Netwerk werken nauw samen en stemmen regelmatig af. De gemeente financiert de trainingen voor nieuwe vrijwilligers om hun kennisniveau op peil en up to date te houden en informeert de vrijwilligers over de werkzaamheden van gemeentelijke gespreksvoerders. Zo kan de gemeente snel schakelen bij problematische schulden.

Voor de pilot vroegsignalering schulden zal in de toekomst in toenemende mate een beroep worden gedaan op de vrijwilligers van de thuisadministratie. In het regeerakkoord staat vermeld dat samen met gemeenten en erkende vrijwilligersorganisaties wordt gewerkt aan een landelijk dekkend netwerk van vrijwilligersprojecten die zich richten op schuldhulp en financiële begeleiding.

3.30 Arbeidsmarktbeleid en stimuleren samenwerking met ondernemers

Het succes van onze re-integratieaanpak wordt bepaald door de ontwikkeling die de werkzoekende doormaakt en het vinden van werk. **Samenwerking met werkgevers** is hierbij van groot belang. De gemeente Barneveld maakt - samen met de gemeenten Ede, Nijkerk, Renkum, Renswoude, Rhenen, Scherpenzeel, Veenendaal, Wageningen en het UWV - onderdeel uit van de **(arbeidsmarkt) regio** FoodValley. Binnen deze regio werken de gemeenten samen met werkgevers en onderwijs aan een goed functionerende arbeidsmarkt. Deze samenwerking vindt plaats op drie manieren:

- De STrategische ArbeidsMarkttafel is een netwerksamenwerking tussen overheid, onderwijs en ondernemers waar de ontwikkelingen op de arbeidsmarkt worden gemonitord en gezamenlijk wordt gezocht naar oplossingen voor knelpunten op het gebied van vraag en aanbod van de arbeidsmarkt.
- Regionaal Werkbedrijf is een wettelijk verplicht overleg van gemeenten, UWV en vertegenwoordigers van de werkgevers en vakbonden gericht op de uitvoering van de Banenafspraak (125.000 extra banen landelijk voor mensen met een arbeidshandicap).
- **Werkgeverservicepunt** (WSP) is een netwerkorganisatie die verbindingen legt tussen de vraag op de arbeidsmarkt, werkzoekenden met een uitkering, de gemeente, het UWV en bedrijven voor sociale werkvoorziening.

WSP heeft contacten met lokale en regionale werkgevers en matchen werkzoekenden met beschikbare vacatures. De gemeente Barneveld maakt hiervoor gebruik van haar eigen contacten met werkgevers. Denk hierbij aan de samenwerking met ondernemersverenigingen zoals de Barneveldse Industriële Kring. Maar ook aan bedrijven waar wij als gemeente diensten en werken inkopen en bedrijven die zich binnen de gemeente willen vestigen. Al deze contacten bieden mogelijkheden voor het realiseren van maatschappelijke doelstellingen zoals reintegratie van mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt.

In 2019 willen we samen met het WSP de mogelijkheden voor samenwerking met ondernemers verder verkennen en uitbouwen binnen ons eigen gemeentelijke netwerk. Daarnaast is de gemeente Barneveld een sterke innovatieve partner die altijd bereid is om met bedrijven mee te denken en om zelf initiatieven nemen om de samenwerking met het lokale en regionale bedrijfsleven te versterken. Zo nemen we in 2019 deel aan een lokaal initiatief met onderwijsinstellingen en bedrijven die jongeren en werkzoekenden willen toeleiden naar een baan in de Metalektro-branche.

Daarnaast hebben we als gemeente ook te maken met Rijksbeleid. Het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid heeft aangegeven dat gemeenten de tegenprestatie voor bijstandsgerechtigden actief moeten oppakken. Ook krijgt de gemeente de verplichting om de Wet taaleis strakker toe te passen, wordt het taalniveau inburgering verhoogd van A2 naar B1 en dient de gemeente bijstand in natura te gaan verstrekken aan statushouders gedurende de eerste twee jaar. De gevolgen hiervan voor Barneveld zijn op dit moment nog niet bekend omdat de plannen nog verder uitgewerkt moeten worden.

3.31 Bijstandverlening en re-integratie

In de gemeente Barneveld is het aantal mensen met een gemeentelijke uitkering relatief laag. Vooral de mensen die moeilijk zelf werk kunnen vinden, doen een beroep op een gemeentelijke uitkering. Dat zien we terug in de redenen waarom iemand een uitkering aanvraagt: statushouders die zich vestigen binnen de gemeente (29%), mensen waarbij het inkomen of het vermogen gewijzigd is (28%), mensen waarvan de uitkering van het UWV is beëindigd (15%), zelfstandigen met onvoldoende inkomen (12%), echtscheiding (7%) en jongeren die school hebben verlaten (3%).

We zien dit ook terug in de ondersteuningsbehoefte. Van de mensen met een bijstands-uitkering kan ongeveer 10% zelf zijn weg naar de arbeidsmarkt (terug) vinden. 45% heeft

gedurende langere tijd (en soms zelfs blijvend) ondersteuning nodig in de vorm van een **werkervaringsplaats, jobcoaching** en/of **loonkostensubsidie**. De resterende 45% heeft vanwege psychische, lichamelijke of verstandelijke beperkingen (vooralsnog) geen mogelijkheden op de arbeidsmarkt.

Door de invoering van beschut werk binnen de Participatiewet en wijzigingen in de Wajong en de Wet Sociale Werkvoorziening (Wsw) zijn mensen met een arbeidsbeperking die voorheen een beroep konden doen op de uitkering van het UWV of doorstroomden naar een Sw-baan (voorheen Permar) nu aangewezen op ondersteuning van de gemeente bij het vinden en behouden van werk. Daarbij gaat het niet alleen om mensen die recht hebben op een uitkering, maar ook om de mensen die geen recht hebben op een uitkering (bijvoorbeeld door een verdienende partner) maar zelf geen inkomen hebben. Daar komt bij dat de uitvoering van de Wsw vanaf 1 januari 2018 is overgenomen door de gemeente.

Door hun arbeidsbeperking blijft deze groep voor het vinden en behouden van werk de rest van hun werkzame leeftijd, afhankelijk van gemeentelijke ondersteuning in de vorm van loonkostensubsidie en jobcoaching, Op dit moment begeleidt de gemeente rond de 250 arbeidsbeperkten bij het vinden en behouden van een baan en deze groep zal de komende 5 jaar waarschijnlijk verdubbelen (wel instroom, geen uitstroom). Dit leidt tot een fundamentele wijziging van de gemeentelijke doelgroep en de gemeentelijke dienstverlening. De focus wordt verlegd van “werk vinden” naar “werk behouden” en van “uitstroom” naar maximaliseren van de verdiencapaciteit.

Inwoners die vallen onder de gemeentelijke re-integratieverantwoordelijkheid maar zelf in staat zijn om een baan te vinden, kunnen we groepsgewijs begeleiden bij het opstellen van een sollicitatiebrief en een CV. We kunnen hen ook matchen met vacatures die het WSP heeft opgehaald bij bedrijven. Deze **uitstroomgroepen** worden in 2019 gecontinueerd. Oudere werkzoekenden hebben vaak meer moeite om werk te vinden. In 2019 gaan we weer **empowermenttrainingen** aanbieden aan oudere bijstandsgerechtigden. In het verleden hebben we met deze trainingen goede ervaringen opgedaan.

Voor de groep uitkeringsgerechtigden zonder mogelijkheden op de arbeidsmarkt ligt de focus niet zozeer op betaald werk, maar op het stimuleren van de zelfredzaamheid en het hebben van een vorm van **arbeidsmatige dagbesteding** (ook wel ‘beschermd werk’ genoemd). Bij alleenstaande ouders wordt samen met de ouder, een afweging gemaakt tussen de gezinssituatie en het belang van de ouder om de aansluiting met de arbeidsmarkt niet te veel te verliezen.

In 2018 is een regionale pilot GGZ gestart om - aan de hand van gezamenlijke casussen - te onderzoeken hoe de samenwerking tussen de gemeente (bijstandsverlening) en de Geestelijke GezondheidsZorg (GGZ) verbeterd kan worden. Deze pilot loopt door in 2019. De kennis die we met deze pilot hebben opgedaan, willen we in 2019 ook meenemen bij het inzetten van een Participatiecoach. Voor mensen met een dagbesteding en toch arbeidspotentie, is het namelijk moeilijk om de overstap te maken van de dagbesteding naar een werkervaringsplaats of stage. De begeleiding binnen de dagbesteding is intensiever en er is meer specifieke kennis aanwezig is. We willen onderzoeken of de inzet van een **Participatiecoach** kan helpen bij het vergroten van de maatschappelijke betrokkenheid als opstap naar betaald werk.

3.32 Verstrekken Wmo-vangnetvoorzieningen

De toeleiding en toegang naar vangnetvoorzieningen in het kader van de Wet maatschappelijke ondersteuning 2015 (Wmo) verloopt via gemeentelijke gespreksvoerders. Tijdens een gesprek bij de inwoners thuis verhelderen ze de hulpvraag (wat is het probleem achter de vraag?) om oplossingsgericht, een passend maatwerkarrangement voor de noodzakelijke ondersteuning op te stellen.

meedoen naar vermogen

De gemeente Barneveld heeft samen met de gemeente Scherpenzeel de immateriële Wmo-vangnetvoorzieningen voor de komende jaren opnieuw aanbesteed, waarbij de tarieven zijn vastgesteld op basis van kostprijsonderzoek bij aanbieders. Alle aanbieders die aan de gestelde kwaliteitseisen voldoen, zijn gecontracteerd. Dit betekent dat inwoners die een gecontacteerde Wmo-vangnetvoorziening nodig hebben, voldoende keuzemogelijkheden hebben in aanbieders.

Inwoners die duurzaam beperkt zijn in hun regievermogen (door bijvoorbeeld een psychische of verstandelijke beperking) kunnen een vorm van Wooncoaching toegekend krijgen. Met deze voorziening worden ze ondersteund bij praktische handelingen en vaardigheden in de dagelijkse leefsituatie thuis zoals zelfzorg, boodschappen, voeding, post en administratie, (huishoud)geld beheren, schoonmaak en klusjes. **Wooncoaching** richt zich ook op het versterken en vergroten van het sociaal netwerk.

Beschermd Wonen is wonen in een accommodatie van een instelling met de daarbij behorende toezicht en begeleiding. Deze vangnetvoorziening is bedoeld voor mensen met psychische of psychosociale problemen, die (tijdelijk) niet in staat zijn om zich op eigen kracht te handhaven in de samenleving. Beschermd Wonen maakt op dit moment een transformatie door. Het doel van deze transformatie is het voorkomen van instroom, het voorkomen van terugval naar Beschermd Wonen en het realiseren van, zo zelfstandig of regulier mogelijk, met begeleiding wonen buiten de muren van een instelling (extramuralisering). Hiervoor is de vangnetvoorziening **Beschermd Thuis** gecontracteerd.

Centrumgemeente Ede ontvangt van het rijk het budget voor Beschermd Wonen voor de Valleiregio en contracteert namens de regiogemeenten de aanbieders van intramuraal beschermd wonen. De toekenning van Beschermd Wonen lag ook bij de gemeente Ede. Maar vanaf 2019 voeren onze gespreksvoerders zelf de gesprekken voor Beschermd Wonen met inwoners van de gemeente Barneveld. Alle benodigde Wmo-vangnetvoorzieningen worden nu lokaal geregeld en inwoners hoeven dus niet meer met medewerkers van de gemeente Ede in gesprek voor Beschermd Wonen.

Na 2020 worden de middelen voor Beschermd Wonen herverdeeld en gaan van centrumgemeenten naar alle gemeenten. Samen met de andere gemeenten in de regio moet nog worden besloten hoe wij het Beschermd Wonen vanaf 2021 gaan inrichten en of we Beschermd Wonen gezamenlijk regionaal blijven inkopen. Gezien de schaalgrootte en de variatie in woonvormen in de regio, lijkt dit het meest wenselijke scenario. Een deel van de inwoners dat op dit moment gebruikmaakt van Beschermd Wonen, komt bovendien in 2021 onder de Wet langdurige zorg te vallen omdat zij door hun problematiek niet tijdelijk maar blijvend behoefte hebben aan toezicht en begeleiding. Een deel van de middelen voor Beschermd Wonen zal dan ook worden overgeheveld uit de Wmo naar de Wet langdurige zorg.

3.33 Bijzondere bijstand en minimaregelingen

Een bijstandsuitkering wordt als voldoende geacht om te voorzien in de basisbehoeften van het dagelijks bestaan. Voor sommige huishoudens met een laag inkomen kan het echter een financiële opgave zijn om maatschappelijk te participeren. Zij kunnen gebruikmaken van het minimabeleid en bijzondere bijstand. Hierbij is vooral veel aandacht voor kinderen.

In 2017 heeft KWIZ een armoedemonitor uitgevoerd voor de gemeente Barneveld. Deze armoedemonitor schetst de doelgroep minima en laat zien in hoeverre gebruik wordt gemaakt van de minimaregelingen. Uit de monitor blijkt dat 4% van de inwoners een inkomen heeft tot maximaal 110% van de toepasselijke bijstandsnorm. Dit is aanzienlijk lager dan het landelijk gemiddelde van 11%. 53% van de huishoudens met een laag inkomen ontvangt een bijstandsuitkering, 16% ontvangt AOW en 31% heeft een ander hoofdinkomen. Dit betekent dat een deel van de doelgroep inkomen uit loon ontvangt. Eenoudergezinnen hebben de meeste kans op armoede.

meedoen naar vermogen

Iedere twee jaar wordt door het Nibud een minima-effectrapportage uitgevoerd, waarin de effecten van landelijk en gemeentelijk beleid op diverse huishoudsamenstellingen inzichtelijk worden. De uitkomsten van deze rapportages kunnen aanleiding zijn om bestaand beleid aan te passen. Uit de rapportage van 2017 blijkt dat alle onderzochte huishoudens in de gemeente Barneveld erop vooruit zijn gegaan ten opzichte van 2015.

Ook de komende jaren zetten we ons in om het minimabeleid onder de aandacht te brengen bij de doelgroep. Dit gebeurt onder andere door voorlichtingsbijeenkomsten aan maatschappelijke organisaties, passende communicatiemiddelen en een goede samenwerking met partners die met de doelgroep te maken hebben of krijgen.

Hulp aan Elkaar, de Voedselbank die in Barneveld gevestigd is, kan dienen als een belangrijk informeel voorportaal voor gemeentelijke ondersteuning. De lijnen tussen gemeente en Hulp aan Elkaar zijn kort en via voorlichtingen op locatie proberen we de minima tijdens de pakketuitgifte te wijzen op de beschikbare minimaregelingen. Hoewel de gemeente Barneveld een bijstandsuitkering voldoende acht om te voorzien in het levensonderhoud en minimaregelingen maatschappelijke participatie bevorderen, verstrekt Hulp aan Elkaar al jarenlang aan ongeveer 100 gezinnen een voedselpakket.

De afgelopen jaren is ingezet op het beter bereiken van de minimadoelgroep. Dat heeft geresulteerd in hogere uitgaven binnen het beschikbare budget voor minimabeleid en bijzondere bijstand. Ook de uitgaven voor bewindvoering zijn een grote kostenpost. Dit is overigens een landelijke trend. In het regeerakkoord is aangegeven dat gemeenten adviesrecht krijgen in gerechtelijke procedures rondom schuldenbewind. Daarnaast stelt het kabinet extra middelen ter beschikking voor het voorkomen van schulden en de bestrijding van armoede, in het bijzonder onder kinderen. De verwachting is dat de kosten van minimabeleid en bijzondere bijstand de komende jaren blijven toenemen door een beter bereik van de doelgroep en door de groeiende kosten voor bewindvoering.

De gemeente Barneveld biedt minima al jaren een collectieve zorgverzekering via Zorgverzekering Menzis. Hierdoor wordt de verzekeringspositie van kwetsbare inwoners verbeterd, vindt er meer compensatie van zorgkosten plaats en wordt zorgmijding voorkomen. Door het aanbieden van een zorgpolis via de gemeente schuldenproblematiek wordt ook wanbetaling op het gebied van zorgkosten zo veel mogelijk voorkomen. Vanaf 2020 stopt Zorgverzekeraar Menzis echter met de collectieve zorgpolis voor de gemeente Barneveld. We gaan op zoek naar een passend alternatief voor deze doelgroep.

samen oud worden

“Wij willen dat ouderen en hun naasten kwaliteit van leven blijven ervaren.”

Samen oud worden

3.34 Sociaal-cultureel werk ouderen

Cultuur verbindt. Door het culturele lokale (amateur)veld te laten samenwerken met welzijnaanbieders en zorgaanbieders kunnen kwetsbare ouderen worden bereikt. Projecten en activiteiten die verbindingen tot stand brengen tussen zelfstandig wonende kwetsbare ouderen in de gemeente Barneveld en andere doelgroepen kunnen een subsidie ontvangen vanuit het maatschappelijk cultuurfonds.

Welzijn Barneveld biedt vitale én kwetsbare senioren de mogelijkheid om elkaar te ontmoeten, te eten, een spelletje te doen of om samen te bewegen. Op diverse locaties in alle kernen van de gemeente Barneveld heeft Welzijn Barneveld een ruim aanbod aan **ontmoetings- en beweegactiviteiten voor senioren**. Ouderen die bewegen of sporten doen dit vaak ongeorganiseerd omdat het traditionele beweeg- en sportaanbod vaak niet aansluit bij hun wensen en behoeften. De toename en de verandering van hun behoefte is aanleiding om in samenwerking met ouderenzorg-organisaties meer beweeg- en sportstimulering in te zetten voor deze doelgroep. Een combinatiefunctionaris van de gemeente Barneveld zet zich hiervoor in.

3.35 Aanpak laaggeletterdheid

Tegenwoordig wordt in toenemende mate een beroep gedaan op de digitale vaardigheden van mensen. Het terugdringen van laaggeletterdheid richt zich daarom niet enkel op het vergroten van het taalniveau, maar omvat ook andere basisvaardigheden als rekenen en digitale vaardigheden. De motivatie van ouderen om geletterd te worden is overigens anders dan die van jongeren. Ouderen richten zich eerder op non-formele activiteiten zoals het kunnen voorlezen aan een kleinkind of het kunnen WhatsApp'en met kinderen. Bij de aanpak van laaggeletterdheid bij ouderen wordt daarom vooral ingespeeld op de praktische behoefte van de betreffende oudere.

In 2017 is de gemeente Barneveld gestart met het aanbieden van **cursussen** gericht op het ontwikkelen van **digitale vaardigheden**. De digi-cursussen 'Klik&Tik' en 'Digisterker' (leren werken met de digitale overheid) zijn met financiële ondersteuning van de Belastingdienst, Bibliotheek Barneveld en de gemeente Barneveld tot stand gekomen. Hoewel het bereiken van de oudere doelgroep lastig is, blijkt er zeker wel een behoefte te zijn aan deze cursussen. Daarnaast zijn de digi-cursussen een goede aanleiding om deelnemers te wijzen op andere cursussen die zich richten op basisvaardigheden.

3.36 Senioren informatiepunt

Het aanbod aan voorzieningen en activiteiten voor senioren is groot en divers. De wet- en regelgeving om hiervoor in aanmerking te komen kan voor senioren echter zeer complex zijn. Daarom wordt de wegwijsfunctie voor senioren versterkt. In de gemeente Barnevekd krijgt iedere inwoner die 75 jaar wordt, van Welzijn Barneveld het aanbod voor een **huisbezoek** van een vrijwillige **ouderenadviseur**. De ouderenadviseur spreekt met de inwoner over allerlei zaken die te maken hebben met het ouder worden. Inwoners kunnen ook zelf een vrijwillige woonadviseur laten komen. Bijvoorbeeld om te bekijken en bespreken in hoeverre de woning nog geschikt is of beter geschikt gemaakt kan worden om zo lang mogelijk thuis te blijven wonen.

Er wordt ook geïnvesteerd in een professionele onafhankelijke ouderenadviseur vanuit een informatie- en adviespunt voor senioren in de bibliotheek in Barneveld. Deze adviseur werkt nauw samen met de vrijwillige ouderenadviseurs van Welzijn Barneveld, met de ouderenbonden, met casemanagers dementie, met (praktijkondersteuners van) huisartsen en met professionals van intramurale zorgorganisaties. Zo kan de onafhankelijke ouderenadviseur senioren voorzien van informatie, advies en toeleiding op het gebied van wonen, zorg en welzijn.

3.37 Steunpunt Mantelzorg

Mantelzorgers zijn mensen die langdurig en onbetaald zorgen voor een chronisch zieke, gehandicapte of hulpbehoevende persoon uit hun omgeving. Dit kan een partner, ouder of kind zijn, maar ook een ander familielid, vriend of kennis. Mensen die mantelzorg verlenen hebben daar vaak niet zelf voor gekozen. Het komt op hun pad en het voelt logisch om een naaste te helpen. Mantelzorg is daarom wezenlijk anders dan vrijwillige inzet. Wij onderkennen het risico dat mantelzorgers overbelast kunnen raken als de zorg gaandeweg toeneemt en hen steeds zwaarder valt.
Mantelzorgers kunnen bij het **Steunpunt Mantelzorg** van Welzijn Barneveld terecht voor informatie, advies, steun (bijvoorbeeld door lotgenotencontact) en voor de beoordeling en uitgifte van individueel te besteden **dienstenbonnen voor mantelzorgers**. Een dienstenbon is een waardebon die ingezet kan worden voor bijvoorbeeld een klus in of om het huis of voor een ontspannende activiteit om de mantelzorger te ontlasten,

De zorg en ondersteuning van mantelzorgers is van grote waarde voor de samenleving. Daarom krijgen mantelzorgers elk jaar een Blijk van Waardering van de gemeente Barneveld, in de vorm van een dinerbon of een andere waardebon. De Blijk van Waardering wordt door mantelzorgers zeer op prijs gesteld. Wij handhaven de huidige invulling van de **mantelzorgwaardering**.

3.38 Hulp door vrijwilligers

Sommige kwetsbare, vooral oudere, inwoners hebben behoefte aan gezelschap, iemand die helpt bij het boodschappen doen, iemand die mee gaat wandelen of een oppas thuis (ter ontlasting van de mantelzorger). Zij kunnen hiervoor contact opnemen met diverse (kerkelijke) hulpdiensten en vrijwilligersorganisaties, maar ook met het Meldpunt Informele Hulp van Welzijn Barneveld. De coördinator van het meldpunt bekijkt samen met de hulpvrager en eventueel met een familielid en/of een betrokken zorginstantie waar specifiek behoefte aan is. Als de behoefte duidelijk is, worden de informele activiteiten en initiatieven in de buurt bekeken of worden de mogelijkheden in het eigen netwerk onderzocht. Wanneer er geen oplossing wordt gevonden en mensen een ‘kleine portemonnee’ hebben wordt gezocht naar een passende vrijwilliger. Voor mensen met dementie zijn er maatjes beschikbaar vanuit het **Maatjesproject** van Welzijn Barneveld. Er wordt in dit traject ook samengewerkt met ouderenzorgorganisaties.

De lokale vervoersservice voor en door eigen inwoners

ANWB AutoMaatje Barneveld
Wie minder mobiel is, geen eigen auto heeft en voor wie het openbaar vervoer of de taxi een probleem is, kan gebruikmaken van een bijzondere vervoersservice: ANWB AutoMaatje Barneveld. Deze service regelt vervoer vlot en voordelig van deur tot deur.

3.39 Maaltijd aan Huis

Inwoners die door een beperking niet zelf (meer) kunnen koken, kunnen gebruik maken van de gesubsidieerde **Maaltijd aan Huis**. Het aantal gebruikers van Maaltijd aan Huis in de gemeente Barneveld is de laatste jaren redelijk stabiel. In het buitengebied is zelfs sprake van een lichte daling. Een oorzaak van deze daling is dat steeds meer gebruikers een combinatie zoeken van gezamenlijke maaltijden op verschillende locaties en de bezorging van Maaltijden aan Huis. Dit is een goede ontwikkeling. Naast de bijdrage die Maaltijd aan Huis levert aan de gezondheid van kwetsbare inwoners, hebben de vrijwilligers bij de bezorging twee keer per week persoonlijk contact met de gebruikers. Hiermee vervullen zij een belangrijke signalerende rol met betrekking tot het welbevinden van zelfstandig wonende kwetsbare inwoners.

3.40 Huishoudelijke Hulp

Inwoners die door langdurende lichamelijke problematiek geen huishoudelijk werk (meer) kunnen doen (en geen huisgenoot hebben die fysiek wel daartoe in staat is) kunnen rechtstreeks een door de gemeente gecontracteerde aanbieder van huishoudelijke hulp benaderen, zonder tussenkomst van de gemeente. De aanbieder bepaalt samen met de inwoner welke inzet nodig is en legt verantwoording af op basis van het resultaat (een schoon huis en een tevreden cliënt). Het aantal uren dat daarvoor nodig is, staat niet vast. Dit verschilt per situatie. De aanbieders werken met een budget per huishouden en niet meer met een tarief per uur.

3.41 Wmo-vangnetvoorzieningen

Vangnetvoorzieningen worden toegekend door de gemeente. De gemeentelijke gespreksvoerders gaan bij de inwoners met een ondersteuningsbehoefte langs voor een persoonlijk gesprek. Zij zorgen dat de hulpvraag helder is zodat zij de juiste ondersteuning kunnen regelen. Tijdens het gesprek is ook nadrukkelijk aandacht voor draagkracht en –last van de mantelzorgers van degene die maatschappelijke ondersteuning behoeft.

Voor iemand die, bijvoorbeeld vanwege een aandoening of beperking, blijvend behoefte heeft aan permanent toezicht of 24 uur per dag zorg in de nabijheid, biedt een Wmo-vangnetvoorziening overigens geen oplossing. In dat geval kan een beroep gedaan worden op de Wet langdurige zorg (Wlz). Voor mensen die thuis verpleging en/of verzorging nodig hebben, is de Zorgverzekeringswet voorliggend.
Afstemming met de thuiszorg en andere zorgaanbieders is nodig om te voorkomen dat de verschillende wettelijke kaders op cliëntniveau belemmerend werken om goed ondersteuning en zorg te bieden. Ten aanzien van mensen met dementie zal hiertoe gestart worden met een pilot voor een netwerkregisseur.

De Wmo-vangnetvoorzieningen **Woonondersteuning, Logeeropvang** en **Dagopvang** worden met name aan ouderen toegekend. Deze voorzieningen zijn gericht op het zelfstandig thuis (blijven) wonen en het meedoen met activiteiten buitenshuis (ook om daarmee de mantelzorg te ontlasten).
Woonondersteuning is een aanvullende voorziening op de bestaande particuliere services en diensten zoals schoonmaakdiensten, was- en strijkservices, maaltijdservices, boodschappenservices, kerkelijke en andere particuliere hulpdiensten, diensten van ledenverenigingen van bepaalde thuiszorgorganisaties en voorzieningen uit (aanvullende) ziektekostenverzekeringen.
Logeeropvang kan worden ingezet als een vorm van respijtzorg voor mantelzorgers die overbelast dreigen te raken door bijvoorbeeld te weinig nachtrust. De mantelzorgbehoevende verblijft dan één of meer etmalen op een ander adres.
Bij Dagopvang kunnen kwetsbare ouderen buitenshuis andere mensen ontmoeten en deelnemen aan passende activerende activiteiten gedurende tenminste een dagdeel. Deze activiteiten worden specifiek voor mensen met beperkingen georganiseerd maar vinden plaats in een setting die toegankelijk is voor iedere inwoner, met of zonder beperkingen. Dit wordt inclusiviteit genoemd. Wanneer er tijdens deze activiteiten eten en drinken wordt aangeboden, betalen gebruikers daar zelf voor.
De verantwoordelijkheid voor het zo nodig regelen van vervoer naar en van de Dagopvang blijft bij de aanbieders. Zij kunnen dit vervoer creatief en efficiënt organiseren door bijvoorbeeld eigen medewerkers of vrijwilligers in te inschakelen. Zij kunnen het vervoer van hun extramurale cliënten ook combineren met het vervoer van hun intramurale cliënten.

In aanvulling op het aanbod van bouwmarkten, hulpmiddelen-winkels en aanbieders van zogenoemde domotica, het aanbod op online marktplaatsen en hulpmiddelen die vergoed worden uit de Zorgverzekeringswet kunnen zo nodig **hulpmiddelen** (bijvoorbeeld een rolstoel) en **woningaanpassingen** in het kader van de Wmo worden verstrekt aan inwoners met een lichamelijke beperking.

samen oud worden

Inwoners blijven langer zelfstandig thuis wonen. Daardoor neemt de behoefte aan meer complexe hulpmiddelen en functionele woningaanpassingen voor mensen met een beperking toe. Ook is er een toenemende vraag naar hulpmiddelen voor thuisverzorging zoals tilliften. De verwachting is dat de vraag naar dit soort voorzieningen en hulpmiddelen de komende jaren verder toeneemt. Dit geldt ook voor **vervoersvoorzieningen** zoals een scootmobiel en de **Valleihopper** die een belangrijke bijdrage leveren aan de mobiliteit van inwoners met een beperking.

De Valleihopper is geen Wmo vangnetvoorziening. De Valleihopper betreft regionaal aanvullend vraagafhankelijk openbaar vervoer van deur tot deur waarvan iedereen gebruik kan maken. Het reizen met de Valleihopper is duurder dan reizen met het reguliere OV. Daarom worden de extra kosten, voor hen die zijn aangewezen op dit vervoer, gecompenseerd met een Wmo kortingspas voor de Valleihopper.

Met **woningaanpassingen**, hulpmiddelen voor in en om de woning en vervoersvoorzieningen bieden wij individuele maatwerkoplossingen aan inwoners met een mobiliteitsbeperking. Om de te verwachten toenemende kosten in de hand te houden streven we naar scherpe leveringscontracten en alternatieve oplossingen.

Jaarlijks wordt aan Wmo-cliënten met behulp van een wettelijk voorgeschreven, landelijk uniforme vragenlijst gevraagd hoe zij de ontvangen maatschappelijke ondersteuning hebben ervaren: cliëntervaring Wmo

De GGD houdt toezicht op de kwaliteit van de geboden maatschappelijke ondersteuning en legt hiervoor toezichtsbezoeken af bij de aanbieders.

Mensen die gebruikmaken van een Wmo-voorziening, zijn verplicht om een eigen bijdrage Wmo te betalen. Deze bijdrage wordt geïnd door het landelijke Centraal Administratie Kantoor. Het kabinet heeft besloten dat de eigen bijdrage Wmo per 2019 een vast bedrag van € 17,50 per 4 weken wordt. Dit houdt in dat de eigen bijdrage Wmo niet meer afhankelijk is van inkomen en de mate van gebruik van een Wmo-voorziening. Voor de gemeente zal dit financiële consequenties hebben. Onderzocht gaat worden in hoeverre de gemeentelijke meerkostenregeling minima, chronisch zieken en gehandicapten (een tegemoetkoming bij een stapeling van eigen bijdragen) nog nodig is na invoering van dit zogenoemde ‘abonnementstarief’ voor de eigen bijdrage Wmo.

bijlagen

Bijlage I

Financieel overzicht

bedragen x € 1.000

Begroting 2019	Saldo uitgaven -/- inkomsten
1.1 Zelfredzame inwoners	
111 Lokaal onderwijsbeleid	-2.548
112 Reïntegratie	-1.221
113 Maatschappelijke zorg	-4.569
1.2 Sociale en vitale samenleving	
121 Sportstimulering	-154
122 Sociaal-cultureel werk	-1.217
123 Volksgezondheid en preventie	-4.321
1.3 Gemeentelijk vangnet	
131 Inkomensvoorziening	-1.901
132 Voorzieningen inwoners met beperking	-28.018
3.3 Adequate voorzieningen	
333 Bibliotheek	-964
334 Kunst en cultuur	-2.322

Bijlage II

Overzicht ingetrokken beleidsnota's

Zoals met de vaststelling van de startnotitie 'Naar één Beleidsplan Sociaal Domein' door de gemeenteraad in maart 2018 is besloten, vervangt het Beleidsplan Sociaal Domein de huidige beleidskaders en –plannen (per 1 januari 2019).
Dit zijn de volgende beleidsnota's:

- Plan van Aanpak transitie Wsw'ers Permar Barneveld (9-11-2016)
- Besluit WWB terugdringing overschrijdingen bijstandsuitgaven 2011 (28-6-2011)
- Bezuinigingsvoorstel leenbijstand (1-10-2013)
- Lokaal beleidsplan Positief opvoeden en opgroeien in Barneveld 2015-2018 en Regionaal beleidsplan Jeugdhulp FoodValley 2015-2018 (28-1-2014)
- Kaderstelling Sportstimulering 2016-2020 (14-12-2016)
- Lokale en regionale visie op zorg voor Jeugd (26-3-2013)
- Regionaal transitiearrangement jeugdzorg FoodValley (28-1-2014)
- Uitbreiding Rijksregeling Impuls Brede school, sport en cultuur met Brede impuls combinatiefuncties (9-7-2013)
- Kaderstelling sportstimulering 2010-2014 (1-6-2010)
- Notitie Mantelzorg 2016 (14-12-2016)
- Resultaatrapportage 3 Decentralisaties en Uitvoeringsagenda Sociaal Domein (9-11-2016)
- Gezondheidsbeleid gemeente Barneveld 2017-2020 (27-9-2017)
- Beleidskader 3 Decentralisaties (7-8-2014)
- Visie gemeente op Passend Onderwijs (9-7-2013)
- Lokale Educatieve Agenda 2016-2019 (27-1-2016)
- Uitvoeringsplan Wet Ontwikkelingskansen door Kwaliteit en Educatie 2011-2017 (27-1-2016)
- Beleidsuitgangspunten bibliotheekwerk 2013-2016 (26-2-2013)
- Nota Cultuur, gewoon doen (25-9-2012)

Vigerende verordeningen en nadere regels in het sociaal domein blijven gehandhaafd.
Dit zijn de volgende:

- Verordening jeugdhulp gemeente Barneveld
- Verordening maatschappelijke ondersteuning 2015 gemeente Barneveld
- Verordening IOAW en IOAZ Gemeente Barneveld
- Verordening Cliëntenparticipatie
- Verordening leerlingenvervoer gemeente Barneveld
- Participatieverordening Gemeente Barneveld
- Besluit jeugdhulp gemeente Barneveld
- Besluit maatschappelijke ondersteuning 2015 gemeente Barneveld
- Beleidsregels tegemoetkoming in de meerkosten Wmo gemeente Barneveld
- Participatiebeleidsregels gemeente Barneveld
- Beleidsregels bijzondere bijstand en minimaregelingen (met bijbehorend Normenblad)
- Beleidsregels waarschuwing
- Beleidsregels Bestuurlijke boete
- Beleidsregels Verzuimbegeleiding re-integratievoorzieningen
- Beleidsregels terugvordering en verhaal gemeente Barneveld 2013
- Beleidsregels krediethypotheek en pandrecht Barneveld
- Beleidsregels schuldhulpverlening Barneveld
- Beleidsregels handhaving Wet kinderopvang gemeente Barneveld
- Premieregeling werkervaringsplaatsen

Bijlage III

Stand van zaken n.a.v. de ratificatie van het VN verdrag inzake de rechten van personen met een handicap

Achtergrond
Met de ratificatie door Nederland in juli 2016, van het VN-verdrag voor gelijke rechten voor mensen met een beperking, verplicht de overheid zich om te bouwen aan een samenleving waarin mensen met een beperking volwaardig mee kunnen doen op de terreinen werk, wonen, onderwijs, openbaar vervoer en toegankelijkheid. Gemeenten hebben hierbij een belangrijke taak en verantwoordelijkheid maar uiteindelijk is het een opgave voor de hele samenleving. Pas als iedereen zich inzet, bereiken we het gewenste doel en verbetert de positie van mensen met een beperking.
Naar aanleiding van de ratificatie van het VN-verdrag zijn gemeenten door de rijksoverheid verplicht een lokale inclusie-agenda op te stellen waarin staat beschreven hoe zij de samenleving op de diverse leefgebieden toegankelijk(er) willen maken".

Wat betekent dit voor de gemeente Barneveld?
Inclusie is in de gemeente Barneveld al ruim 25 jaar een permanent aandachtsveld op de terreinen:
- Openbare ruimte
- Openbare gebouwen
- Verkeer en vervoer
- Scholen
- Sportaccommodaties
- Winkels en horeca
- Woningen en woongebouwen
- Werk en maatschappelijke participatie

Al deze aandachtsgebieden zijn samengebracht in een ambtelijke overleg- en afstemmingsgroep van "Aandachtsfunctionarissen inclusief beleid" (ADF). Er wordt nauw samengewerkt met de GehandicaptenRaad Barneveld (GRB). De GRB verzorgt de lokale belangenbehartiging voor inwoners met mobiliteitsbeperkingen en bestaat uit diverse ervaringsdeskundigen die de gemeente adviseren en opmerkzaam maken op verbeterpunten. Het belangrijkste dat binnen het gemeentelijk apparaat in de afgelopen jaren is bereikt is bewustwording. Bij nieuw beleid, planontwikkeling, (ver)nieuwbouw en renovaties op de genoemde beleidsterreinen binnen de invloedsfeer van de gemeente, is het daardoor inmiddels niet meer de vraag wat er moet worden gedaan voor inwoners met een beperking, maar veeleer wat we nog vergeten zijn.

Concreet gerealiseerd op de diverse aandachtsvelden:
Openbare ruimte
- Gidslijnen op veelgebruikte looproutes
- Stoep opritten (inmiddels standaard schuin lopende stoepranden in nieuwbouwwijken)
- Toegankelijkheid begraafplaatsen en Schaffelaarsebos voor rolstoelers
- Realisatie gehandicaptentoiletten op diverse plaatsen in de gemeente
- Ontheffing inrijverbod voetgangersgebieden voor inwoners met loopbeperking
- Ontheffing opruimplicht hondenuitwerpselen voor inwoners met relevante beperking
- Uitstallingenbeleid winkels met het oog op voorkómen van obstakels.

Openbare gebouwen
Voor zover onder de invloedsfeer van de gemeente zijn openbare gebouwen toegankelijk voor iedereen en voorzien van:

- Automatische deuropeners
- Waar nodig oprijhellingen naar toegangsdeuren of een plateaulift
- Waar mogelijk een gehandicaptentoilet. Bij (ver)nieuwbouw worden deze voorzieningen inmiddels standaard meegenomen.

Verkeer en Vervoer
- Geluidssignaal bij oversteekplaatsen
- Verhoogde busperrons voor rolstoelers
- Deur-tot-deur vervoer voor inwoners met mobilititsbeperkingen.
- Parkeerplaatsen voor gehandicapten o Oplaadpunten voor scootmobielen
- Gemeentelijk GehandicaptenParkeerKaart (ruimere toepassing dan internationale GPK)
- In het nieuwe gemeentelijk verkeer -en vervoersplan is bij alle plannen aandacht voor toegankelijkheid
- Aandacht voor ontstane gevaarlijke of blokkerende (verkeers)situaties.

Sportaccommodaties
- Bereikbaarheid en gebruik sportterreinen, tribunes en gebouwen wordt standaard meegenomen in nieuwbouw en renovatie)
- Toegankelijkheid en gebruik zwembaden (badliften waar mogelijk)

Winkels en horeca
- Regelmatig wordt via de GRB aandacht gegeven aan de toegankelijkheid en doorgankelijkheid van winkels en horecagelegenheden door deze te testen met rolstoelgebruikers en slechtzienden. De GRB adviseert de ondernemer over verbeteringen.
- Vanuit de gemeente is er aandacht en handhaving voor gevaarlijke of blokkerende uitstallingen.

Ongehinderd
De gemeente werkt samen met het landelijk platform ‘Ongehinderd’. Ongehinderd is de uitvoerende partij voor het Nederlands Keurmerk voor Toegankelijkheid. Ze hebben een app en website waarmee mensen met een lichamelijke beperking altijd en overal inzicht krijgen in de toegankelijkheid van publieke locaties zoals openbare gebouwen, winkels en horecagelegenheden. Een keuringsteam toetst locaties en voegt deze toe in de Ongehinderd App.

Woongebouwen
- Toename van levensloopbestendige woningen
- Financiële regeling om de gemeenschappelijke toegang en doorgangsruimten van appartementencomplexen geschikt te maken voor bewoners en bezoekers met mobiliteitsbeperkingen, voor zover niet meegenomen bij nieuwbouw.
- Financiële regeling voor het realiseren van opstel- en oplaadplaatsen voor meerdere scootmobielen in appartementencomplexen voor ouderen.

Wmo en Participatiewet
- Op grond van de Wmo 2015 en de Participatiewet is de gemeente verplicht individuele maatwerkvoorzieningen te leveren aan inwoners met een (arbeids)beperking om volwaardig te kunnen participeren in de samenleving en te kunnen functioneren in en om de eigen woning.
- Op het gebied van werk en maatschappelijke participatie zijn flinke stappen gezet. Zo begeleiden we - samen met de onderwijsinstellingen - jongeren in het laatste jaar van het speciaal onderwijs naar een passende reguliere baan die aansluit bij de

ontwikkelmogelijkheden. Maar ook andere mensen met een arbeidsbeperking begeleiden we naar een passende plek op de arbeidsmarkt. Daarnaast maken we samen met het regionale werkgeversservicepunt en werkgeversorganisaties, werkgevers bewust van de meerwaarde van mensen met een arbeidshandicap voor hun organisatie.

Algemeen

- Toegankelijkheid stembureaus is bij elke verkiezing een standaard aandachtspunt
- Aandacht voor blinden en slechtzienden bij ontwikkelen van papieren en digitale informatie
- Aandacht voor toegankelijkheid van speelruimte en speelvoorzieningen
- Ondersteunen van initiatieven voor G-sport

Lokale Inclusie-agenda

Desgevraagd heeft de GRB aangegeven momenteel geen verdere specifieke aandachtspunten te kunnen benoemen die in het kader van het VN-verdrag geagendeerd zouden moeten worden.

Conclusie

Geconstateerd mag worden dat we als gemeente Barneveld al een eind op de goede weg zijn en veel doelstellingen van een toekomstgerichte inclusie-agenda hier al zijn bereikt. Niettemin zal de gemeente zich blijven inspannen om pro-actief aandacht te vragen voor de belangen van de inwoners van de gemeente Barneveld met beperkingen en adequaat te reageren op ontwikkelingen en signalen vanuit de samenleving of belangengroepen om verder te bouwen aan een samenleving waarin mensen met een beperking volwaardig kunnen mee doen.

Bijlage IV

Kernwaarden voor een gezonde leefomgeving

Woonomgeving

Kinderen groeien op in een rookvrije omgeving
Roken is verreweg de belangrijkste oorzaak van sterfte en ziekte. Meeroken door kinderen heeft een nadelige invloed op de ontwikkeling van de longen en geeft een verhoogde kans op luchtweginfecties, op hoesten en het ontwikkelen van astma. De fysieke en sociale omgeving spelen een rol in tabakspreventie door te beschermen tegen meeroken en tegelijkertijd uit te dragen dat de norm 'niet roken' is. Genoemde maatregelen beperken ook de blootstelling van volwassen meerokers en ontmoedigen bovendien het roken.

Voor iedereen zijn er -dichtbij en toegankelijk- aantrekkelijke plekken
Waar we onze tijd doorbrengen heeft een belangrijk effect op onze kwaliteit van leven. Aantrekkelijke plekken bieden mensen gelegenheid te ontmoeten, ontspannen, bewegen en gezond te genieten. Wat aantrekkelijk is, is afhankelijk van de gebruikers en de verdere omgeving (bijvoorbeeld stad of platteland) en vereist maatwerk. Door de plekken voldoende dichtbij en voor iedereen, ook kwetsbare mensen, gemakkelijk toegankelijk te maken, kunnen zij goed gebruikt worden. Aantrekkelijk ingerichte plekken dragen bij aan het verminderen van de kans op eenzaamheid en stressgerelateerde klachten en dragen bij aan de fysieke fitheid, sociale cohesie en kwaliteit van leven.

De leefomgeving draagt bij aan een gezond gewicht
Bijna de helft van de Nederlanders van 18 jaar en ouder heeft overgewicht en een op de drie beweegt weinig. Overgewicht hangt samen met tal van ziekten. Het risico op ziekten en aandoeningen zoals diabetes en hart- en vaatziekten wordt groter naarmate de buikomvang toeneemt. De leefomgeving bepaalt vaak direct of gezond gedrag mogelijk is. Het kan gezond gedrag bevorderen of juist belemmeren. In een obesogene omgeving eten mensen teveel en ongezond en bewegen te weinig. Dit draagt bij aan het probleem van overgewicht. Door de leefomgeving zo in te richten dat een actieve leefstijl (zoals fietsen, traplopen, buitenspelen) wordt gestimuleerd en dat gezonde voeding de makkelijke, logische keuze is, worden problemen rond overgewicht tegengegaan. Het gaat daarbij ook om zaken als een gezond voedingsaanbod op en rond scholen, sportterreinen en andere gemeentelijke voorzieningen.

Wonen en druk verkeer zijn gescheiden
Intensief verkeer geeft veel lawaai en luchtverontreiniging. Langdurig verblijven nabij drukke wegen (bijvoorbeeld woning, school, kinderdagverblijf, verzorgingshuis) geeft een verhoogd risico op hart- en vaatziekten en luchtwegaandoeningen. De groei van kinderlongen op dergelijke plekken blijft achter. Het horen van te veel of ongewenst geluid kan niet alleen onprettig zijn, het kan ook gezondheidsschade toebrengen. Zo slapen sommige mensen slecht vanwege geluidoverlast of krijgen ze een hoge bloeddruk en kan geluid de kans op een hartinfarct vergroten. Drukke verkeerswegen kunnen daarnaast ook een geografische barrière vormen en leiden tot (verkeers)onveilige situaties.

Functies (wonen, werken, voorzieningen) zijn goed gemengd, overlastgevende bedrijven staan op afstand
Een goede menging van functies zorgt voor een prettige woon- en werkomgeving gedurende de hele dag. In een buurt waar wonen, werken en een gevarieerd aanbod van voorzieningen (op het gebied van zorg, winkelen, ontspanning, ontwikkeling) goed gemengd zijn, wordt meer bewogen omdat zij lopend of met de fiets bereikbaar zijn. Dit zorgt er voor dat meer mensen de auto laten staan (en dus minder luchtverontreiniging, geluidsoverlast en verkeersproblemen).

Goede functiemenging draagt tenslotte bij aan levendigheid en het ontmoeten van buurtgenoten. Woningen kunnen de ontwikkelingsruimte voor industriële of agrarische bedrijven beperken. Dergelijke bedrijven kunnen (bijvoorbeeld door uitstoot van geur, geluid, stoffen) overlast, veiligheidsrisico's en gezondheidsrisico's met zich meebrengen. Dienstverlenende en MKB-bedrijven zoals bijv. detailhandel kunnen de levendigheid van een buurt juist vergroten en zorgen voor werkgelegenheid, waarbij aandacht voor de 'menselijke maat' van belang is om overlast te voorkomen.

Mobiliteit

Actief vervoer (lopen en fietsen) is in beleid, ontwerp en gebruik de standaard

Lopen of fietsen in plaats van met auto of OV is gezonder en beter voor de omgeving. Dit moet centraal uitgangspunt zijn in beleid en ontwerp. Door voor dagelijkse verplaatsingen, naar werk, school en winkel, te fietsen en lopen kan iedereen voldoen aan de nationale beweegnorm. Hierbij is het nodig oog te hebben voor de behoeften van kwetsbare groepen zoals ouderen, kinderen en mensen die niet goed ter been zijn. Voor langere afstanden kan dit in combinatie met OV. Dat maakt fitter en voorkomt onder meer overgewicht en stressgerelateerde klachten. Uitstoot en lawaai van gemotoriseerd verkeer wordt voorkomen met daardoor minder hinder, hart- en vaatziekten, luchtwegaandoeningen en longkanker. Niet parkeren op straat en minder auto's geven bovendien ruimte voor een aangename leefomgeving.

Tussen kernen zijn goede (e-)fiets- en OV-verbindingen

Met goede verbindingen voor (elektrische) fiets en openbaar vervoer tussen kernen (wijken, steden, dorpen) is autogebruik veelal onnodig. Een goede OV- en fietsverbinding tussen kernen stimuleert het lopen en fietsen in de nabije omgeving. Minder automobiliteit voorkomt uitstoot en lawaai van gemotoriseerd verkeer met daardoor minder hinder, hart- en vaatziekten, luchtwegaandoeningen en longkanker. Het heeft minder negatieve invloed op het klimaat en draagt ook bij aan een gezonde woonomgeving. Voorwaarde is wel dat het OV-netwerk goed toegankelijk is voor iedereen, ook ouderen en mensen die minder goed ter been zijn. Om (e-)fiets en OV een alternatief voor dagelijks vervoer over de middellange afstand te laten zijn, moeten zij elkaar goed aanvullen. OV-verbindingen kunnen directer en sneller wanneer er goede fietsvoorzieningen zijn bij haltes en stations, zoals veilige fietsenstallingen, en goed aansluiten op het fietsnetwerk van bijvoorbeeld fietssnelwegen.

Gebouwen

Het binnenklimaat is prettig en gezond

Mensen zijn veel in gebouwen en circa 70% van de tijd in hun eigen woning. Daarom is het voor iedereen belangrijk dat het binnenklimaat prettig en gezond is. Hetzelfde geldt voor gebouwen zoals scholen, kinderdagverblijven, verpleeg- en verzorgingshuizen. Door zorg te dragen voor een prettige temperatuur en luchtvochtigheid, voldoende rust in het gebouw en een goede binnenluchtkwaliteit, kunnen gezondheidsklachten die samenhangen met het gebouw worden voorkomen. Het gaat om klachten als vermoeidheid, hoofdpijn, sufheid en slaperigheid. Ook irritatie van ogen, neus en keel treedt op. Systemen voor ventilatie, verwarming en zonwering moeten eenvoudig te bedienen en onderhouden zijn. Schadelijke stoffen zoals koolmonoxide en asbest horen niet in een gezond gebouw. In een prettig gebouw kan men zich bovendien ontspannen en tot rust komen. Daarbij helpt een aangename zijde.

Minimaal één zijde (gevel) van een woning is aangenaam

In dorpen en steden biedt de straat (met daarop aanwezig verkeer en aan de straat gelegen bedrijvigheid) naast positieve effecten ook vaak onrust, lawaai en luchtverontreiniging. Minimaal één zijde die rustig is, waar geen geur of geluid van bijvoorbeeld horeca overheerst en met een prettig (zo mogelijk natuurlijk) uitzicht en/of buitenruimte vergroot het wooncomfort. Minder luchtverontreiniging en lawaai beperkt het risico op hinder, hart- en vaatziekten, luchtwegaandoeningen en longkanker. Rust en een natuurlijke omgeving bieden betere

mogelijkheden om te ontspannen en te herstellen. Een natuurlijke omgeving maakt bovendien klimaatbestendig(er): het kan helpen warmte te dempen (tegen hittestress), wateroverlast te voorkomen en is goed voor de biodiversiteit.

Er zijn voldoende betaalbare levensloopgeschikte woningen
De vergrijzing en de wens om langer thuis te blijven wonen hebben gevolgen voor de woningvoorraad en inrichting van buurten. Zo verdubbelt het aantal ouderen (65 jaar en ouder) tot 2040. Dit betekent overal toenemende behoefte aan geschikte woningen voor ouderen. Een levensloopgeschikte woning is een zelfstandige woning die geschikt is (te maken) voor bewoning in alle levensfasen, met minimale fysieke inspanning en minimale kans op ongevallen. Op die manier kunnen ouderen of mensen met een lichamelijke beperking prettig en comfortabel wonen. Men hoeft niet noodgedwongen bestaande sociale contacten te verbreken en de vertrouwde sociale omgeving te verlaten. Door de directe woonomgeving goed in te richten worden ouderen of mensen met een beperking ondersteund om gezond te leven, sociale contacten op te doen en langer zelfstandig thuis te blijven wonen. Het gaat dan bijvoorbeeld om veilige en aantrekkelijke wandelroutes naar voorzieningen voor dagelijkse behoeften, activiteiten en zorg.

Bijlage V

Projectplan vroegsignalering schulden

Aanleiding
Het hebben van schulden wordt een steeds groter maatschappelijk probleem. Uit onderzoek blijkt dat bijna één op de vijf huishoudens te maken heeft met schulden. Gemiddeld is een schuld al opgelopen tot € 40.000,- en zijn er 15 schuldeisers in het geding wanneer iemand zich meldt. Ook in de gemeente Barneveld blijkt dat inwoners zich vaak pas melden wanneer de schulden al problematisch of bedreigend zijn. Hoe eerder iemand met dreigende problematische schulden in contact komt met ondersteuning, hoe gemakkelijker een oplossing kan worden gevonden.

Vroegsignalering wordt in groeiende mate gezien als de oplossing om inwoners met risicovolle betalingsachterstanden eerder in beeld te krijgen en hulpverlening te bieden.
Bij vroegsignalering wordt gebruik gemaakt van relatief kleine betalingsachterstanden die als signaal kunnen dienen dat inwoners kampen met financiële problemen. Zo kan vroegtijdig (kortdurende) ondersteuning worden ingezet waarbij reguliere betalingen worden hersteld en problematische schulden worden voorkomen.

Vroegsignalering
De Wet gemeentelijke schuldhulpverlening (Wgs) roept gemeenteraden op zorg te dragen voor een integrale schuldhulpverlening voor inwoners van de gemeente. Het uitvoeren van vroegsignalering als preventieve activiteit is geen verplichting. Wel ziet het kabinet dit als een essentieel onderdeel van gemeentelijke schuldhulpverlening. Ook in Barneveld kan vroegsignalering een waardevolle toevoeging zijn binnen schuldpreventie. Betalingsproblemen worden immers vroegtijdig in beeld gebracht, waarbij vroegtijdige ondersteuning geboden kan worden en hiermee ergere problemen worden voorkomen. De samenwerking met ketenpartners, die signalen met de gemeente delen, is hierbij cruciaal. Daarnaast is het zaak een rechtmatige grondslag van verwerking van gegevens te borgen, aangezien met privacygevoelige informatie wordt gewerkt. In dit projectplan wordt beschreven hoe een pilot vroegsignalering in de gemeente Barneveld wordt vormgegeven.

Het inzetten van vroegsignalering dient meerdere belangen. Het betreffende huishouden heeft er baat bij dat de schuldenproblematiek vroegtijdig wordt aangepakt. Daarnaast is de kans dat een schuld (deels) aan een schuldeiser wordt voldaan groter wanneer eerder wordt ingegrepen. Bovendien dient vroegsignalering een maatschappelijk belang. De maatschappelijke kosten voor schulden zijn hoog. Schulden kunnen leiden tot armoede, sociale uitsluiting, huisuitzetting en afsluiting van gas en licht. Daarnaast kan bij deze huishoudens sprake zijn van sociale problemen, zoals het vinden van werk.

Het project Landelijke uitrol vroegsignalering ondersteunt gemeenten bij de invulling van vroegsignalering met advies en handreikingen. De ‘Handreiking vroegsignalering schulden en bescherming van persoonsgegevens’ biedt handvatten bij het inrichten van het project vroegsignalering waarbij wordt voldaan aan de vereisten van de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) die sinds 25 mei 2018 van kracht is. Hiervoor sluiten we aan bij het referentiemodel dat in deze handreiking wordt toegelicht.

Rechtmatige grondslag
Ondanks dat vroegsignalering door het kabinet wordt gezien als essentieel onderdeel van gemeentelijke schuldhulpverlening, is dit momenteel niet als expliciete taak opgenomen in de Wgs. Om als gemeente een rechtmatige grondslag voor verwerking van gegevens in het kader

van vroegsignalering te borgen, dient vroegsignalering als taak te worden opgenomen in het beleidsplan Sociaal Domein. Hierbij hanteren we de volgende definitie en het beoogde doel van vroegsignalering:

Definitie vroegsignalering:
- Het vroegtijdig in beeld brengen van mensen met betalingsproblemen om zo snel (kortdurende) ondersteuning te kunnen bieden waarbij reguliere betalingen worden hersteld en problematische schulden worden voorkomen.

Vroegsignalering bestaat uit twee essentiële elementen. Ten eerste worden er signalen gebruikt die als significante indicatoren voor financiële problemen worden gezien. Deze worden verder toegelicht onder het kopje *signalen*. Ten tweede wordt er *outreachende* hulp geboden. Dit wordt verder toegelicht onder het kopje *outreaching.*

Doel vroegsignalering:
- Het voorkomen dat betalingsachterstanden oplopen tot een problematische schuld door vroegtijdig te signaleren en ondersteuning aan te bieden;
- Het herstellen van het ritme van de betaling van de vaste lasten aan de dienstenleveranciers/crediteuren.

Vervolgens vindt een korte interventie plaats – een proces met een duidelijke start en eindpunt. Dit wordt verder toegelicht onder het kopje *interventie*.

Naast een rechtmatige grondslag voor verwerking van gegevens door de gemeente, dient er ook een grondslag te zijn waarop ketenpartners signalen met de gemeente mogen delen.

Betalingsachterstanden
Binnen vroegsignalering wordt afgegaan op betalingsachterstanden die duiden op het ontstaan van schulden. Om in een vroegtijdig stadium ondersteuning te kunnen bieden worden eisen gesteld aan de duur en omvang van de betalingsachterstand. Deze dienen immers enigszins beperkt te zijn om nog van preventie te kunnen spreken.

Het opvragen en verwerken van persoonsgegevens en zonder verzoek benaderen van de inwoner met een hulpaanbod naar aanleiding van de betalingsachterstanden op vaste lasten voor wonen, zorg en nutsvoorzieningen (woningcorporaties, zorgverzekeraars, energieleveranciers, waterbedrijven) ten behoeve van vroegsignalering worden gerechtvaardigd door het verstrekkende belang dat de inwoner hierbij heeft. De gevolgen van deze achterstanden grijpen namelijk dermate diep in op de primaire leefomstandigheden dat dit prevaleert boven het belang van privacy van de inwoner. Bij andere betalingsachterstanden, bijvoorbeeld gemeentebelastingen, is deze rechtvaardiging minder aanwezig. Deze achterstanden hebben minder ingrijpende gevolgen op de primaire leefomstandigheden van het huishouden.

Voor zorgverzekeraars, energieleveranciers en waterbedrijven gelden daarnaast specifieke regelingen die in specifieke situaties als grondslag dienen om betalingsachterstanden bij de gemeente te melden:

- **Energieleveranciers** kunnen betalingsachterstanden van huishoudens met gemeenten delen op grond van *‘Ministeriële regeling van 27 juni 2011, nr. WJZ / 11076169, houdende regels over afsluiten van kleinverbruikers van elektriciteit en gas’.*
- **Waterbedrijven** kunnen betalingsachterstanden van huishoudens met gemeenten delen op grond van *‘Regeling van de Staatssecretaris van Infrastructuur en Milieu, van 17 april 2012, nr. IENM/BSK-2012/14677, houdende regels met betrekking tot het afsluiten van kleinverbruikers van drinkwater’.*

- **Zorgverzekeraars** kunnen betalingsachterstanden van huishoudens met gemeenten delen op grond van *'Ministeriële Regeling van 9 november 2015, kenmerk 850794-142905-Z, houdende wijziging van de Regeling zorgverzekering met betrekking tot uitwisseling van gegevens in verband met schuldpreventie en afmelding uit het bestuursrechtelijk premieregime'.*

Welke signalen gebruiken wij tijdens de pilot
Zoals hiervoor beschreven kunnen bij vroegsignalering diverse betalingsachterstanden worden gehanteerd als signaal. Gedurende de pilotperiode richten we ons in eerste instantie op een beperkt aantal signalen. Betalingsachterstanden van gemeentelijke belastingen zijn uitgesloten, aangezien het gebruik hiervan privacy-technisch onvoldoende gerechtvaardigd is. Daarnaast worden signalen van Nuon en Vitens op het moment niet meegenomen in de pilot. Deze organisaties hebben beperkte capaciteit door deelname aan andere pilots. Aan de hand van evaluaties besluiten zij of deelname aan andere projecten vroegsignalering mogelijk is. De samenwerking met zorgverzekeraar Menzis in het kader van de collectieve zorgverzekering voor minima stopt per 1 januari 2020. Daarom zullen ook zij niet deelnemen aan deze pilot. Op basis van huidige samenwerking kan wel worden gestart met signalen van Woningstichting Barneveld. Bovendien hebben betalingsachterstanden van huur een hoge voorspellende waarde dat er sprake kan zijn van financiële problematiek in een huishouden.

Huurachterstand Woningstichting Barneveld
De gemeente Barneveld en Woningstichting Barneveld werken reeds samen om huurschulden tegen te gaan. Met dit project vroegsignalering wordt extra ingezet op het voorkomen van (huur) schulden. Van huurschulden is bekend dat zij vaak aan het begin of midden in een 'schulden carrière' ontstaan. Hierdoor hebben huurachterstanden een hoge voorspellende waarde waar het financiële problemen betreft.

Om werkafspraken te borgen en deze conform privacywetgeving uit te voeren wordt met de betrokken partijen een convenant gesloten. Door het beperkte aantal ketenpartners waarmee gestart wordt kan worden ingezet op een intensieve samenwerking. Gedurende de pilot zal blijken of het wenselijk is dat andere ketenpartners instromen.

Signalen
Het hebben van betalingsachterstanden betekent niet altijd dat er sprake is van financiële problemen. Daarom zal worden gewerkt met betalingsachterstanden die een bepaalde hoogte overschrijden. Bij de start van de pilot gaan we uit van het volgende signaal:

- ➔ Een betalingsachterstand ter hoogte van een maand huur van het betreffende huishouden bij Woningstichting Barneveld.
  Van een huurachterstand is bekend dat deze vaak aan het begin of midden een 'schulden carrière' ontstaan.

Een match van relatief lichtere enkelvoudige signalen kan ook worden gezien als indicator van mogelijke financiële problemen. Gedurende de pilot wordt bekeken of het wenselijk is dat ook andere signalen van Woningstichting Barneveld (bijvoorbeeld een achterstand die minder bedraagt dan een maand huur, maar gedurende een aantal aaneengesloten maanden wordt opgebouwd) worden gedeeld in het kader van vroegsignalering. Ook wordt bekeken of andere ketenpartners op een later moment kunnen deelnemen.

Outreaching
Vroegsignalering bestaat uit twee delen: het signaleren van betalingsachterstanden en hier vervolgens *outreachend* naar handelen.

Outreachend werken kan op verschillende manieren worden vormgegeven. Van huisbezoeken tot het versturen van een mail. Uit onderzoek blijkt dat een huisbezoek de beste manier is om met huishoudens in contact te komen. We vinden het belangrijk om breed te kijken naar de hulpvraag van het betreffende huishouden. Het is daarom van belang dat tijdens de kortdurende interventie zowel kennis van outreachend werken als ondersteuning bij het regelen van financiën aanwezig is. Om deze kennis optimaal in te zetten zal het bezoekteam bestaan uit een medewerker van Elan Barneveld (algemeen maatschappelijk werk/Bemoeizorg) en een van de gespreksvoerders schuldhulpverlening van de gemeente. Elan Barneveld heeft vanuit Bemoeizorg ervaring met het in contact komen met een passieve doelgroep huishoudens. Daarnaast heeft Elan brede expertise op het gebied van algemeen maatschappelijk werk. Deze werkwijze past bovendien binnen de reeds gemaakte afspraken m.b.t. Bemoeizorg. De gemeentelijke gespreksvoerders schuldhulpverlening zijn expert op het gebied van financiële ondersteuning. Op deze wijze kan een brede hulpvraag worden uitgevraagd en kan direct kortdurende ondersteuning worden geboden om reguliere betalingen te herstellen. Mocht een andere vorm van ondersteuning nodig zijn die niet zozeer raakt aan financiën, dan heeft dit bezoekteam voldoende kennis in huis om het eerste contact te leggen en zo nodig door te verwijzen naar andere hulpverlening.

Interventie
Het doel van het huisbezoek is het inzichtelijk maken van de financiële problematiek, om het huishouden weer op de rit te krijgen. De huisbezoeken moeten zorgen voor perspectief en het komen tot een oplossing voor zowel de inwoner als de schuldeiser. Dit gebeurt tijdens een korte interventie. Tijdens deze periode wordt met het betreffende huishouden gewerkt aan een persoonlijk plan van aanpak en worden lopende incasso's van medewerkende ketenpartners tijdelijk stopgezet. Zo wordt bekeken hoe het betaalritme hersteld kan worden en wordt eventueel doorverwezen naar andere hulpverlening. Vroegsignalering heeft hiermee enkel betrekking op deze periode van 28 dagen. Er is sprake van een duidelijk onderscheid tussen reguliere hulpverlening (waaronder schuldhulpverlening) en deze interventieperiode.

Het tijdspad van de interventie is als volgt:

1. Verzamelen signalen
   Signalen van betalingsachterstanden komen binnen bij gemeente (signalen van Woningstichting Barneveld rond de 10e van de maand)

2. Beoordelen van signalen
   Binnen 5 dagen na binnenkomst
   - Is het huishouden al bekend bij Schuldhulpverlening? Is er sprake van een geheim adres?

3. Huisbezoek (in contact komen met huishouden)
   Binnen 7 dagen na matching. Er wordt twee keer een poging gedaan het huishouden te bereiken.

4. Eerste terugkoppeling naar partner(s)
   Direct na (poging tot) contact met huishouden
   - Indien het huishouden instemt met opstellen van een plan van aanpak:
     signaal naar partners dat lopende incassomaatregelen worden stopgezet gedurende het opstellen van plan van aanpak.
   - Indien inwoner niet instemt met opstellen van een plan van aanpak:
     signaal naar partners dat lopende incassomaatregelen niet hoeven worden stopgezet.

5. Opstellen plan van aanpak met inwoner
   Binnen 16 dagen na huisbezoek wordt plan van aanpak opgesteld met inwoner

6. Tweede terugkoppeling naar partner(s)
   De tweede terugkoppeling naar partners

- Enkel de strikt noodzakelijke informatie wordt teruggekoppeld naar partners. Indien het huishouden het plan van aanpak heeft opgesteld gaat enkel het signaal naar partners dat het plan is afgerond en dat er mogelijk binnen reguliere hulpverlening weer contact wordt gezocht met de partner m.b.t. een mogelijk afgesproken betalingsregeling.
- Indien het huishouden toch geen plan van aanpak heeft opgesteld gaat er een signaal naar partners dat er geen plan is opgesteld. Zo kunnen partners de lopende incasso voortzetten. De reden voor het niet opleveren van een plan van aanpak wordt niet gedeeld.

Inhoud plan van aanpak
In het persoonlijke plan van aanpak zijn in ieder geval de volgende punten opgenomen:

- Overzicht van hulpvragen (evt. met betrokkenheid van Wmo en/of participatie indien huishouden hier toestemming voor geeft).
- Herstellen achterstanden.
- Voortzetten betalingsverkeer.

In het plan van aanpak kunnen ook afspraken worden opgenomen die betrekking hebben op reguliere hulpverlening. In dat geval vindt met toestemming van het huishouden een doorverwijzing plaats naar de betreffende hulpverlening. Deze doorverwijzing valt buiten de interventieperiode en daarmee buiten vroegsignalering.

De inhoud van het met het huishouden opgestelde plan van aanpak is enkel bekend bij het bezoekteam en betreffende huishouden. De inhoud van het plan wordt en gesprekken, zoals medische gegevens of de oorzaak van betalingsachterstanden, worden *niet* gedeeld met ketenpartners. Ketenpartners krijgen enkel te horen of er een plan van aanpak wordt opgesteld en of dit daadwerkelijk is opgeleverd, zodat zij incassomaatregelen kunnen stopzetten of voortzetten.

Het volledige proces vroegsignalering staat hieronder weergegeven:

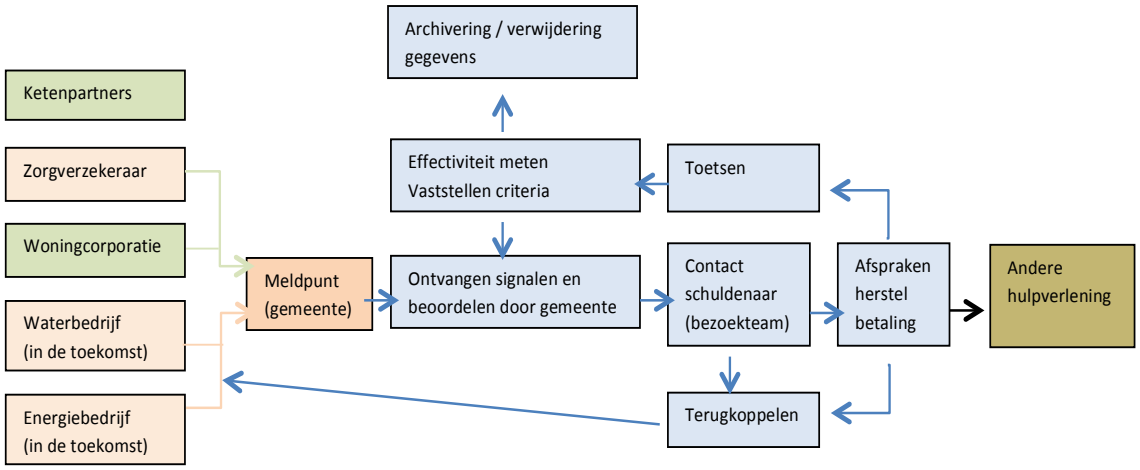

Wat gebeurt er bij iedere stap?

Woningcorporatie	De gemeente ontvangt van Woningstichting Barneveld betalingsachterstanden van huurders die voldoen aan de voorwaarden van een signaal.
Zorgverzekeraar (in de toekomst)	Een zorgverzekeraar maakt geen deel uit van de pilot. Mogelijk volgt dit in de toekomst.
Waterbedrijf (in de toekomst)	Een waterbedrijf maakt geen deel uit van de pilot. Mogelijk volgt dit in de toekomst.
Energiebedrijf (in de toekomst)	Een energieleverancier maakt geen deel uit van de pilot. Mogelijk volgt dit in de toekomst.
Meldpunt (gemeente)	Het meldpunt is in dit geval de gemeente. De gemeente ontvangt diverse signalen van ketenpartners.
Ontvangen signalen en beoordelen door gemeente	De gemeente beoordeelt de ontvangen signalen. Zo wordt gekeken of er een match gemaakt kan worden (indien er meerdere kleine betalingsachterstanden bij verschillende ketenpartners zijn) en of het huishouden mogelijk al bekend is bij team schuldhulpverlening. De gemeente besluit vervolgens of het bezoekteam wordt ingezet.
Contact schuldenaar (bezoekteam)	Het bezoekteam (bestaande uit een medewerker van Bemoeizorg en een gespreksvoerder Schuldhulpverlening) probeert contact te leggen met het huishouden. → Is het huishouden bij de eerste poging niet thuis? Dan wordt een handgeschreven kaart achtergelaten. Hiermee krijgt het huishouden de mogelijkheid af te zien van een volgend bezoek door contact op te nemen met het bezoekteam. Ook kan het huishouden een voorkeur aangeven voor een ander bezoekmoment. → Is het huishouden bij de tweede poging niet thuis? Dan wordt niet nogmaals geprobeerd dit huishouden binnen deze interventieperiode te bezoeken. Er wordt een handgeschreven kaart achtergelaten met contactgegevens van het bezoekteam, indien het huishouden alsnog contact wenst.
Terugkoppelen (eerste terugkoppeling naar partners)	Het bezoekteam koppelt naar ketenpartners terug of er een plan van aanpak wordt opgesteld. Zo ja, dan worden de lopende incassomaatregelen stopgezet. Indien een huishouden niet aan een plan van aanpak wil werken worden lopende incassomaatregelen voortgezet.
Afspraken herstel betaling	Indien het huishouden hiermee akkoord gaat wordt binnen 16 dagen na het huisbezoek een persoonlijk plan van aanpak opgesteld met het huishouden.
Terugkoppelen (tweede terugkoppeling naar partners)	Het bezoekteam koppelt naar ketenpartners terug of er het plan van aanpak daadwerkelijk is opgesteld. Indien het plan van aanpak alsnog niet is opgeleverd worden lopende incassomaatregelen voortgezet.
Toetsen resultaat	Om te toetsen wat het effect van de interventie is kan (na toestemming van het huishouden) zes maanden na de interventieperiode contact worden gezocht met het huishouden door de gespreksvoerder schuldhulpverlening. De gespreksvoerder zal vragen naar de actuele financiële situatie en of er nieuwe problemen zijn ontstaan.
Effectiviteit meten Vaststellen criteria	Gedurende de pilot vindt tussentijdse evaluatie plaats door het projectteam. De effectiviteit van vroegsignalering wordt gemeten aan de hand van een aantal criteria (bijv. aantal meldingen, aantal geslaagde contactmomenten, het resultaat van het plan van aanpak zoals hervatten betaling, doorverwijzingen naar schuldhulpverlening of andere hulpverlening etc.).
Archivering / verwijdering gegevens	Alle gegevens die in het kader van vroegsignalering zijn bewaard worden zes maanden na ontvangst van de signalen verwijderd. Indien wordt doorverwezen naar een andere vorm van hulpverlening wordt hier een nieuw dossier voor aangemaakt.
Andere hulpverlening	Mogelijk volgt na deze interventieperiode doorverwijzing naar andere (schuld)hulpverlening. Aanmelding verloopt waar mogelijk via een warme overdracht met toestemming van het huishouden. Andere hulpverlening die volgt op de interventieperiode valt nadrukkelijk buiten het project vroegsignalering. Dit heeft enkel betrekking op de periode van maximaal 28 dagen waarin wordt getracht reguliere betalingen te herstellen.

Werkafspraken
Met alle betrokken partners worden werkafspraken gemaakt, die worden vastgelegd in een convenant. Aan de hand van een Privacy Impact Assessment (PIA) worden deze afspraken getoetst op mogelijke privacy-risico's en worden maatregelen getroffen om de privacy conform wetgeving te borgen.

Looptijd
Vroegsignalering wordt in eerste instantie in pilotvorm ingezet. Door de relatief beperkte omvang gedurende de pilot kan er snel geschakeld worden met partners, kan er tussentijds bijgeschaafd worden waardoor de samenwerking waar nodig snel geoptimaliseerd wordt. De pilot start in januari 2019 (na het vaststellen van beleidsplan Sociaal Domein waarmee ook de juridische grondslag geborgd is) en eindigt per december 2019. Tussentijds wordt regelmatig geëvalueerd met partners. Hierbij wordt bekeken of een structurele inzet van vroegsignalering gewenst is.

Financiën
Vroegsignalering wordt in eerste instantie in pilotvorm ingezet, waarna een structurele inzet gewenst is. Volgens onderzoek levert elke in vroegsignalering geïnvesteerde euro uiteindelijk een veelvoud aan besparingen op. Op korte termijn zal dit echter een financiële en tijdsinvestering vergen. We sluiten hierbij zoveel mogelijk aan bij reguliere werkwijzen.

- In de huidige subsidieafspraak voor bemoeizorg is geen maximum aantal uur voor outreachend werk opgenomen. De bezoeken die voortkomen uit de pilot vroegsignalering vallen onder dit algemene outreachend werk. Onduidelijk is hoeveel extra bezoeken vroegsignalering zal vragen. Dit wordt gedurende de pilot goed geregistreerd.
- De pilot vroegsignalering vraagt extra inzet van gespreksvoerders. Uit gesprekken met maatschappelijk dienstverleners in het kader van de landelijke uitrol Vroegsignalering blijkt dat er, afhankelijk van het aantal pogingen dat nodig is om een huishouden te bereiken, tussen de 5 en de 8 uur wordt geïnvesteerd in een melding. In ons geval zit dit ook deels in de uren van bemoeizorg. De aanvullende inzet van gespreksvoerders wordt gedurende de pilot goed geregistreerd.
- Mogelijk blijkt tijdens de pilot dat een registratietool noodzakelijk is. Hier zal extra budget voor vrijgemaakt moeten worden. Uitgaande van de verkende kosten in andere gemeenten bedragen de kosten voor een registratiesysteem rond de € 30.000,- (eenmalig) en € 6.000,- (jaarlijks). Het registreren en matchen van signalen gebeurt gedurende de pilotperiode handmatig.

Incidenteel budget aanpak armoede en schulden
De komende drie jaar stelt het kabinet incidentele middelen beschikbaar voor het aanpakken van armoede en schulden. Deze middelen mogen o.a. ingezet worden voor verbetering van de toegang tot en effectiviteit van de gemeentelijke schuldhulpverlening. Zoals in het beleidsplan Sociaal Domein staat genoemd gaan we ons de komende jaren meer richten op preventie op het gebied van armoede en schulden, waaronder de pilot vroegsignalering. Daar willen we graag de middelen in het kader van armoede en schulden op inzetten.
In 2018 zijn deze middelen reeds beschikbaar gekomen. Aangezien de opstart en uitvoering van vroegsignalering geleidelijk tot stand komen willen we deze incidentele middelen reserveren voor dit project vanaf de start in januari 2019. Het betreft de volgende bedragen: € 47.145 (2018), € 38.807 (2019), € 38.807 (2020).

TO DO LIJST

Dit plan ging over
het sociale leven
Tot in de puntjes en
tot achter de komma
opgeschreven

Met vele regels,
krachtige woorden,
uitgelegd in
dit beleidspapier
En jij, jij hebt ze
blijkbaar gelezen
Anders was je nu
niet hier?

Bij dit allerlaatste blad
Vergeet niet dat
Het niet blijft bij
de mooie belofte
en deze vele zinnen
Grote lijnen staan
op papier
Het echte doen,
voor jong en oud,
passend bij ieders vermogen,
altijd met de mens voorop,
gaat nu echt beginnen

DE DORPSDICHTER ~BRIGITTE~ 22 NOVEMBER 2018

Beleidsplan Sociaal Domein

gemeente
Barneveld